

»ODRINI NA GLOBOKO IN VRŽITE MREŽE NA LOV!« (LK 5, 4)

duhovno

življenje

BUENOS AIRES

Vsakokrat je šel Bog mimo

Marta Kmet

*Ko si togo sedel v zadnji klopi pod
korom,
ko so brali božjo besedo,
ko je duhovnik pridigal,
ko je delil obhajilo,
ko je podelil blagoslov.
Ko je stara mati molila zate
in ko je tvoj otrok pokleknil k večerni
molitvi.*

*Potrkal je na tvoje srce in čakal.
Nihče se ni odzval.*

*Zato je globoko sklonil glavo,
kronano s trnjem,
si popravil težki križ
in odšel naprej.*

Da se spet povzpne na Golgoto.

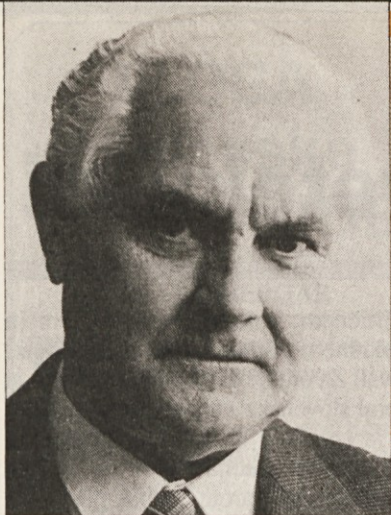
*Vsak dan se vrne
in spet trka,
dokler mu ne boš odprl.*

Vse se lahko zgodi.

*Tudi to, da mu ne boš odprl.
In bo tedaj, ko bo prišel,
ravno tebi rekel
»Ne poznam te«.*

Gorje.

Ob stoti, štirideseti in peti obletnici

MILAN MAGISTER

duhu krščanske solidarnosti in v zavesti osebne zaveze bomo spremljali življenjski razvoj Slovenije in po močeh tudi sprejemali soodgovornost za njeno usodo," je 22. novembra 1987 slovesno izjavil II. katoliški shod Slovencev v Argentini.

Prav kmalu, ne da bi slutili, je bilo potrebno našim rojakom to voljo dokazati pred vsem argentinskim svetom. Osamosvajanje Slovenije je zahtevalo, da je vsak rojak svojo osebno zavezo pregledal v globini in se močneje zavedel soodgovornosti za usodo svojega naroda.

Leto 1992 poteka v znamenju obletnice katoliških shodov. Sto let od I. slovenskega katoliškega shoda iz leta 1892; 40 let od I. katoliškega shoda in pet let od II. shoda Slovencev v Argentini.

Naj bodo omenjeni samo nekateri sadovi teh shodov. Pobude I. shoda v domovini so rodile Slovensko ljudsko stranko, Škofove zavode, Leonovo znanstveno družbo, ki je bila zarodek Slovenske univerze.

I. slovenski katoliški shod v izseljenstvu je postavil kažipote, ki so vodili do današnjih sadov zdomstva, kot na primer: „Vse dušno pastirstvo med slovenskimi izseljenci se mora vršiti tudi vnaprej, dokler bo to možno, po enotnem načrtu in pod enim vodstvom“, ali pa beseda za odnose do slovenskih rojakov, naseljenih v Argentini pred povojno emigracijo: „Skušajmo razumeti staronaseljence. Delajmo za zvezo med staro in navonaseljenci“ ali „Priporočamo koristno uporabo prostega časa in to zlasti: z veselo pripravljenostjo sodelovati pri verskih in kulturnih organizacijah in društvih, ki jih poraja slovensko narodno občestvo.“ „Slovenske organizacije so se na I. shodu obvezale, da bodo skrbele za vzgojo svojih članov v socialnih krepostih, demokratičnosti in medsebojni pomoči drugih organizacij.“ S kakšnim zadovoljstvom moremo priznati, da so bili kažipoti usmerjeni prav in da je bilo prav, če smo se jih držali.

Sadove II. katoliškega shoda je zaradi časovne bližine težje razpoznati. Prvi uspeh je bil prav gotovo to, da smo o sebi in svoji skupnosti razglabljali in premišljevali, pa v izjavah izrazili, kar je srce hotelo povedati in razum potrditi. Katoliški svet, ki ga je shod postavil, je tudi leto pred osamosvojitvijo pobudil in dal natisniti „Molitev za Slovenijo“, ki se še doslej uporablja v prošnjah pri sveti maši. Ko pa prebiramo sklepne izjave shoda, moremo ugotovljati, da so izjave še danes času primerne in vredne upoštevanja.

Veliki premiki zgodovinskega leta 1991 za svet in slovenski narod so pridobili našemu narodu več svobode, za katero je tudi naše zdomstvo trpelo. Veselje ob osamosvojitvi Slovenije se je prelivalo med rojaki v domovini in med tistimi, ki živimo v svetu. Naravno je, da so se pojavila tudi nova vprašanja, novi ljudje, novi stiki, novi odnosi, nova križišča na poti. Kako naj na temeljih krščanskih stalnic raste nova gradnja in se izrazijo nove oblike?

Smisel našega dela ni nov, novi bodo le prijemi in pristopi. Nekateri nas hočejo prepričati, da je bilo vse naše bivanje usmerjeno le v antikomunizem. Ko bi to bilo res, naše zdomske skupnosti take, kot je, ne bi bilo. Ali je vse versko, kulturno, gospodarsko, politično življenje, ki ga je premogla naša emigracija in katerega bogate sadove moremo že ocenjevati, res plod le protikomunističnega zadržanja? Kdor tako sodi, ne pozna naše skupnosti, pa četudi je morda sam del nje. Skupnost je rasla predvsem iz ljubezni do slovenstva in iz zvestobe krščanski veri, ne pa iz sovraštva do komunističnega režima doma. Rušenje komunističnega „enoumja“ (kakor se danes prevaja v slovenščino beseda totalitarizem) je bila ena od pomembnih nalog, ali najvažnejša je bila vedno rast slovenskega življa v svetu in ohranjanje naših rojakov v krščanski veri. Verovali smo v stalnost svojega naroda, zato je bilo potrebno odpraviti boljševeški prigodek. Zato ne vidim, da bi naša emigracija morala delati „korenite“ spremembe, saj hočemo, da so naše korenine za zmeraj slovenske in krščanske. Krščanstvo so že drugi spravili v leningrajski ateistični muzej, pa jim je zopet ušlo iz njega; slovenstvo so pa tudi hoteli zamoriti v „jedrhi“, pa so jim jedra eksplodirala. Korenin torej ne bomo spreminjali. Hočemo pa biti prožni v drugem v toliko, v kolikor je potrebno za zdravje teh korenin.

Priklicati v spomin le nekaj izjav našega shoda, ki so za današnje trenutke še vedno primerne, se zdi, da je na mestu in koristno.

Narodno-družbeni odsek je izjavil, da bo „splošna sprava mogoča šele, kadar bo veljala v domovini popolna enakopravnost vseh miselnih plasti in se bo resno in

IZMALIČENA PODOBA

slovenske katoliške preteklosti

JURE VOMBERGAR

Kakor vsi kristjani naj bi se tudi slovenski verniki zgledovali po evangeliju in videli svoj nedosegljivi ideal v Kristusu. Približanje temu idealu je nepopolno, kar pa ne opravičuje, da bi kristjani sami sebe poniževali in sramotili.

Po mnenju nekaterih vernih in ne-vernih kritikov krščanstva naj bi se sodobni verniki ogradili od lika, ki se je izoblikoval med slovenskimi kristjani v polpreteklosti, pred zadnjo svetovno vojno in med njo. O tem negativnem liku razmišljajo danes kristjani v Sloveniji ter ga razkrinkujejo v knjigah in revijah kot je Tretji dan ali Revija 2000. V mnogih spisih se prikazuje podoba izrojenosti, izprijenosti in sprevrženosti slovenskih kristjanov v polpreteklosti, za kar so bili ti hudo kaznovani in česar naj bi se varovali današnji verniki, da ne bodo ponovno kaznovani.

Značilno za predvojne katoličane naj bi bilo, da so „opravljali obrede in se držali morale“. Da je to premalo, je menda uvidel pesnik Balantič: „Njegova poezija je polna videnj katoliške Cerkve po letu 1945. Čutil je, da ne bo zmage, ampak poraz. Pisal je o tem, kako se bo Cerkev znašla v položaju

preganjanosti, raztrganosti, kaznovanosti; revnosti, skoraj strtosti“. (Glej: Matej Medlikovič: Ogenj, ki prečiščuje — predstavitev nove knjige T. Kermavnerja; Tretji dan, jan. 1992, str. 27).

Slovenski predvojni katoličani naj bi bili slabši od onih v Avstriji, Italiji ali Franciji. Zato tudi tam ni bilo komunistične revolucije, katero bi zanečili lastni rojaki. (So sicer poskušali, a jim ni uspelo, oz. jim je bilo preprečeno). Zaradi vseh mogočih hudobij, ki naj bi jih počeli predvojni katoličani na

političnem, kulturnem, socialnem in vsakršnem področju, jih je Bog kaznoval. Za orodje svojega maščevanja je izbral slovensko komunistično partijo, ki je iztrebila gnilobo iz slovenske družbe. Revolucija naj bi ne bil sad komunistične zarote, ampak posledica hudobij in slabosti predvojnega slovenskega katolištva, sovražniki Cerkve pa nekaki rešitelji krščanstva.

Iz holokavsta naj bi slovenska Cerkev izšla prečiščena in poglobljena ter se vrnila k evangeliju, k osebni neposredni zvezi oseba — Bog. Nedavne statistične raziskave kažejo, da se danes 71% Slovencev priznava za katoličane. Sicer se ne udeležujejo obredov in se ne držijo morale kot nekdanji, a so zato prosti vsake dogmatičnosti. S sprejemom 55. člena ustave (uzakonjenje splava) dokazujejo ljubezen do bližnjega, do žensk; z volitvami komunistov in drugih deklariranih sovražnikov vere in Cerkve na vodilna mesta v družbi pa izkazujejo ljubezen do sovražnikov. Glede nastavljanja drugega lica ni kaj očitati, iskanje bruna v lastnem očesu pa je sploh vzorno. Varujejo se vseh nepotrebnih razlikovanj, da ne bi bili znova kaznovani.

stvarno odprlo ozračje duhovne in politične svobode vseh družbenih sil.“ Bile so storjene do sedaj poteze, ki so se dotaknile vprašanja sprave; o popolni enakopravnosti pa ne moremo še govoriti, dokler so javna občila pod nadzorstvom prejšnjega režima in je zgodovinska resnica še vedno namerno pokrivanja s petinštiridesetletno plastjo laži in obrekovanj. Komunističnim oblastnikom se tudi še vedno ni potrebno zagovarjati pred javnostjo, da ne rečemo pred nepristranskimi sodišči, za hudo, ki so ga prizadeli svojemu narodu. „Ob priložnostih za vzajemne kulturne stike bomo skrbno varovali svojo idejno in politično individualnost in neodvisnost,“ pravi 7. člen istega odseka. Skrbeti moramo, da ohranimo lastno prostost, ko se odločamo za stike z domovino. Pobujati moramo stike z državo Slovenijo in z domovino Slovenijo. Vodstva države bodo v različnih dobah v različnih rokah in bo v njih

vladal različen duh, zato bomo dolžni včasih z največjim spoštovanjem določenim vodstvom oporekati, če bi se pregrešila proti svoboščinam ali demokratičnemu vladanju. Z domovino Slovenijo pa nas povezuje razgovor srca, kakor nas je z njo družil skozi dobo izgnanstva. Če ohranjamo svobodo in neodvisnost, smo v službi domovine. Naj uporabim Chestertonovo misel: *Dali bomo roko državi zato, da bomo njeni možje, ne pa njena reč.*

Da bo naša skupnost mogla ohranjati samostojno za držanje, se zdi, da mora vztrajati v lastni ustvarjalnosti, ki se izraža na verskem, kulturnem in političnem področju tako, da se najprvo zanesemo na lastne moči in sami storimo vse, da si jih pridobimo pravočasno. Zato pa je potrebno, da si znova in znova bistrimo misli o smislu naše skupnosti.

VLOGA slovenske EMIGRACIJE

JURE VOMBERGAR

Vedno pogosteje slišimo take in podobne glasove:

Slovenska politična emigracija je dosegla, da je več tisoč Slovencev po svetu ohranilo slovensko zavest in slovenski jezik. Opravila je svojo nalogo.

Slovenske politične emigracije ni več. Slovenska emigracija po svetu (dediščina SPE) naj bi bila odslej material, s katerim bo razpolagala slovenska država v svojo korist, predvsem na gospodarskem področju. Politiko bodo krojili le v Sloveniji, v zdomstvu naj ji sledimo. Po skoraj polstoletni prisotnosti v slovenski javnosti kot subjekt naj bi SPE postala objekt. V kolikor bo sodelovala, jo bodo upoštevali, drugače bodo šli mimo, četudi brezobzirno in brez sramu.

Slovenske politične emigracije ni več. Če bo še brcala in negodovala, jo bo treba izolirati in spraviti na slepi tir. Prizadevali si bodo za moralni in sociološki razkroj emigrantskih struktur. Poiskali bodo posameznike, ki so se vedno znali obračati po vetru, in iskali v njih sogovornike ter jim dali svoja poverila.

Slovenske politične emigracije ni več. Vabijo nas na obisk Slovenije. Nimajo interesa, da bi se vrnili. Nimajo stanovanja ne služb ne denarja za pokojnine. Vrnili bodo zaseženo lastnino morda onim v domovini, emigrantom pa prelagali v nedogled. Slovenija ne potrebuje politične emigracije, Slovenija potrebuje od zdomcev denar.

Tovrstni glasovi so glasni in pogosti: odmev na tiste, ki si že 45 let prizadevajo, da bi njih vest v zdomstvu le končno zamrla.

Ob drugi obletnici demokratičnih volitev

Te dni minevata dve leti, odkar smo državljani Slovenije šli prvič po drugi svetovni vojni na sorazmerno svobodne volitve in izbrali sedanjo demokratično oblast. V teh letih smo doživljali velike zgodovinske dogodke za svet in naš narod. Sesul se je svetovni komunizem. Slovenija je postala samostojna in mednarodno priznana država. V sami državi Sloveniji pa poteka demokratizacija vsega našega življenja.

Bistvo demokracije pa ni samo v tem, da imamo več strank. Res je, da nima več nobena stranka monopola v parlamentu. Niso pa še povsem odpravljeni monopoli iz časov enopartijskega sistema na področju gospodarstva, bančništva in družbenega obveščanja. Ni še vzpostavljeno tržno gospodarstvo, niso še zaživela nestranska združenja državljanov, ni še dovolj močnih pravih sindikatov, ki bi bili nepolitični in bi branili delavce pred brezpravjem.

Živimo v težkem prehodnem obdobju. Trpimo posledice štiridesetletne napačne usmeritve v gospodarstvu, šolstvu ter družbenem in političnem razvoju. Staro ne velja več, novo še ni docela vzpostavljeno. V tem prehodnem nejasnem obdobju prihaja preveč pogosto do nepoštenega ravnanja. Nekateri se bogatijo zaradi položaja, ki ga imajo, ne pa z uspešnim delom. Sedaj razločno vidimo, kako je v našem okolju oslABLJENA moralna zavest o odgovornostih in dolžnostih. Mnogi ne vedo, kaj je prav in kaj ni. Razkorak med tistimi, ki komaj preživijo, in onimi, ki lahko živijo potratno, je vedno bolj viden. Pomoč socialno ogroženim je hvalevredna in rešuje marsikatero težavo. To pa ni dovolj. Potreujemo nekaj nujnih zakonskih rešitev, s katerimi bi preprečili prilaščanje skupnega imetja in vzpostavili pravno varnost delavcev in socialno varnost nasploh.

Bilo je pričakovati, da bomo v prehodnem obdobju živeli slabše, kot smo bili vajeni. Nihče nam tudi ni kaj drugega obljubljal. Temu se v nobenem primeru ne bi izognili. Naših odločitev za demokracijo in samostojnost ni treba obžalovati. Toda za sedanje stanje so krive tudi strankarske razprtije, blokade v parlamentu, ideološki boj za oblast. To onemogoča sprejetje nujno potrebnih zakonov za gospodarsko oživitev in normalno delo vlade. Včasih imamo vtis, da nekateri namerno povzročajo nered. Trpi naš mednarodni ugled. Politična kultura je tako nizka, da nas imajo lahko drugi na-

rodi za nezrele za demokracijo. Toda sodelovanje s tujino bo odvisno od naše domače politične trdnosti. V nezanesljivo deželo ne bo nihče vlagal svojega kapitala. Da ta vlaganja zamujajo, so odgovorni tudi tisti, ki zavlačujejo sprejetje lastniške zakonodaje.

Člani komisije Pravičnost in mir odklanjamo zlorabo socialne stiske za politične cilje in širjenje pesimizma. Zagovarjamo dialog med družbenimi partnerji in čim bolj enakomerno ter solidarno porazdelitev bremen in težav tega prehodnega obdobja. Pogrešamo radio in televizijo, ki bi bila bolj dosledna v prizadevanju za objektivno in vsestransko obveščanje in se ne bi postavljala na stran enih družbenih in političnih skupin proti drugim. Pričakujemo, da bodo sredstva obveščanja dvigala raven politične kulture. V teh dveh letih se le-ta ni veliko spremenila. Stara miselnost pa predstavlja veliko oviro za demokratizacijo in napredek na vseh področjih. Ustrezna sprememba mišljenja in delovnih navad je za premagovanje sedanjih težav vsaj toliko potrebna kot gmotna pomoč od zunaj. Žal se ponekod še stopnjuje nestrpnost do

Ljubljana

Mučeništvo dvanajst tisočih

NI BILO ZAMAN

PAVLA HRIBOVŠEK KREMŽARJEVA

Bilo je 15. aprila 1945. Pokopavali smo mojega mlajšega brata domobranca, kateremu je partizanska krogla vzela življenje. Ob grobu se je od njega poslavljaj poveljnik postojanke, pesnik Janez Remic. Ni slutil, da bo nekaj tednov kasneje tudi on ubit, a ne v boju, temveč kot ujetnik — zvezanih rok. Še danes mi donijo v ušesih njegove, rekla bi, preroške besede: „Majhna si, zemlja slovenska, premajhna samo za grobove.“

Zalostno, a resnično! In vendar se takrat še ni pričel veliki poboj, ki so ga nad našim narodom izvedli pripadniki brezbožnega komunizma. Prišel je 6. maj. Prestrašeni smo poslušali poročila, da komunistične enote s podporo sovjetske vojske prodirajo in zavzemajo položaje v Sloveniji. Nič dobrega nismo pričakovali. Kaj storiti? Umakniti se za nekaj časa; zaupali smo, da bo dovolj, če pridemo v stik z Angleži in Amerikanci, saj so naši zavezniki. Pomagali nam bodo. Saj ni mogoče, da bi zmagal komunizem. Polni zaupanja smo se podali na pot.

Sami vemo, kako težko je bilo zapustiti dom, našo drago zemljo slovensko; marsikdo je moral zapustiti celó del družine: morda onemoglo mater, ženo z majhnim otrokom. Saj ne bo za dolgo, smo mislili. In pa — njim ne bodo nič hudega storili, saj se niso vojskovali.

Dolge vrste beguncev so se vile po cesti proti Ljubelju, skozi predor, čez

drugače mislečih. V sredstvih javnega obveščanja se na račun določenih oseb pojavljajo posplošene in nedokazane kritike, ki včasih mejijo na prave gonje. Širijo se podtikanja, predsodki, nezaupanje in črnoglednost. Mi pa potrebujemo zaupanje, pogum, nesebičnost in predano delo, slogo, sodelovanje, zvestobo dani besedi, medsebojno spoštovanje in pomoč.

Zaskrbljujoče je tudi gledanje na Cerkev in njeno mesto v družbi. V preteklem štiridesetletnem obdobju so bili verniki kot posamezniki in kot cerkvena skupnost izločeni iz javnega življenja, posebno še političnega. To imajo mnogi, ki ustvarjajo javno mnnje, še vedno za normalno. Zato tudi na tem področju nasprotujejo temu, da bi postala Cerkev gmotno neodvisna in bi razširila svojo dejavnost. Obtožujejo jo klerikalizma in oblastiteljnosti. V resnici pa Cerkvi in njenim čla-

nom gre samo za to, da se ji vrnejo pravice, ki ji gredo in jih ima v vseh demokratičnih deželah, po katerih bi se radi zgedovali.

Ljudje, ki so doživeli v preteklem obdobju velike krivice, še vedno čakajo, da se krivice popravijo. Razglasili smo narodno spravo in smo imeli nekaj simboličnih slovesnosti, s katerimi smo vrnili človeško dostojnost pobitim. Živi pa še vedno čakajo, da se jim vrne tudi dobro ime in vsaj delno poravnava tudi vsa druga škoda, ki so jo utrpeli. Tudi naši izseljenci še ne doživljajo v domovini tistega sprejema, ki so se ga zaradi nastalih političnih sprememb nadejali in si ga zaluzili s svojo vsestransko podporo domovini in njenemu mednarodnemu priznanju.

Glede na vse to komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci izraža najprej priznanje in hvaležnost vsem državljanom in vsem delavcem, ki

prelaz in naprej. Toda prva grenka kaplja je padla pri dravskem mostu. Tako težko pričakovani zavezniki so že pokazali, da niso to, kar smo pričakovali. Razorožili so naše fante. To je bolelo. Spraševali smo se: zakaj? Zakaj je to potrebno? Ali ne vidijo, da so tam komunisti?

Prišli smo na vetrinjsko polje. Prvo naše zatočišče je bilo. Dva dobra tedna je bilo, potem se je začelo šepetanje, polno upanja: „V Italijo bomo šli. Na Primorsko. Da se zberemo vsi domobranci.“ In res so začeli odhajati prvi transporti; pa ne v Italijo. Oh, groza, vlaki so vozili v Slovenijo. Komunistom v roke. Zgodilo se je, kar je predvideval dvaindvajsetletni pesnik, moj brat, že leta 1944:

„Prišla bo ura, ko bo treba iti;
nihče ne ve, ne kam in ne zakaj;
pekel nasilja, kletev in izdaj
— se bo odprl v podobi grozoviti.“

Vse pekelske sile so se spravile takrat nad domobrance, pa tudi materam, dekletom, otrokom, niti do-

Dalje na str. 166

so prispevali k temu, da se je naša domovina začela demokratizirati, postala svobodna in neodvisna in to neodvisnost tudi ubranila. Člani komisije pričakujejo dosledno nadaljevanje demokratizacije in odpravo monopolov na vseh področjih. Terjamo dosledno spoštovanje evropskih meril objektivnosti, vsestranosti in pluralizma v sredstvih javnega obveščanja, posebno pa še skrbno spoštovanje ustavno priznane človekove pravice do ugleda in dobrega imena. Komisija si bo še naprej prizadevala za vedno bolj dosledno spoštovanje vseh drugih človekovih pravic in upa, da bo tudi to pospeševalo enakopravnost vernikov in njihove Cerkve kot sestavnega dela naše družbe.

V Ljubljani, 13. aprila 1992

Komisija Pravičnost in mir
pri Slovenski škofovski konferenci
Prof. dr. ANTON STRES,
predsednik

Glavni svetniki v juliju

3. julij: Sv. Tomaž, apostol

O „nevernem Tomažu“ poroča prastaro izročilo, da je deloval v Indiji in prestal mučeniško smrt za Kristusa v Madrasu v Južni Indiji leta 57.

4. julij: Sveta Elizabeta Portugalska

Elizabeta Portugalska (1271-1336) ali Izabela je kot portugalska kraljica v duhu svoje tete Elizabete Turinske izvršila mnogo del usmiljenja, kot vzorna žena reševala družinska vprašanja in si prizadevala za mirno sožitje v okolici.

6. Julij: Sv. Marija Goretti, devica in mučenka

Sv. Marija Goretti (1890-1902) je v zgodnji mladosti 6. julija 1902 umrla pod nožem 18-letnega mladostnika, ko se mu ni hotela predati. Njeno telo počiva v mestu Nettuno v južni Italiji.

18. julij: Sv. Benedikt, opat

Sv. Benedikt (ok. 480-547) je znan kot oče zahodnega meništv. Na Monte Cassinu pri Neaplju je ustanovil znamenit samostan in v njem napisal pravilo za samostansko življenje. Njegovi redovni sinovi — benediktinci — so po preseljevanju narodov položili temelje evropske kulture, zato je sv. Benedikt tudi „zavetnik Evope“.

12. julij: Sv. Mohor, škof, in Fortunat, diakon, mučenca

S. Mohor in Fortunat (+ ok. 303) sta prestala mučeništvo za Kristusa v Sirmiju (Sremski Mitrovici). Med preseljevanjem narodov so njune ostanke prinesli v Oglej, odkoder se je njuno češčenje razširilo tudi v Slovenijo. Škof Slomšek je hotel pod njunim zavetjem dati čim več dobrih knjig.

13. julij: Sv. Henrik

Sv. Henrik II. (rimskonemški cesar 1002-1024) je svoj vladarski vpliv zastavil za poglobitev krščanske vere in se odlikoval po osebni pobožnosti, spokornosti in velikodušnosti. Njegova žena je bila sveta Kunigunda.

15. julij: Sv. Bonaventura, škof in cerkveni učitelj

Sv. Bonaventura (ok. 1218-1274) je bil učenjak, vrhovni predstojnik frančiškanskega reda in kardinal. Umrl je 1274 med II. vesoljnim cerkvenim zborom v Lyonu.

16. julij: Karmelska Mati božja

V 12. stoletju je na Gori Karmel v Palestini zaživela družba, posebej Mariji posvečenih puščavnikov. Iz njih se je kasneje razvil red karmeličanov in karmeličank.

17. julij: Sv. Aleš, skrivni spokornik

Legenda pripoveduje o sv. Alešu, da je na poročni dan zapustil mlado ženo in dobre starše ter na skrivaj izginil od doma. Potem se je kot berač 17 let potikal po Siriji in Mezopotamiji. Nato se je ves spremenjen vrnil v očetovo hišo v Rim, kjer so ga iz usmiljenja sprejeli, ne da bi ga spoznali, on sam se pa tudi domačim ni dal spoznati. Živel je na gradcu pod stopnicami, zaničevan od služinčadi. Šele ob smrti se je razodelo, kdo je.

20. julij: Sv. Marta Antiohijska, mučenka

Mučenka iz leta 307 častimo v skupini 14 velikih pomočnikov v sili. Nekateri jo imajo celo za kraljično, ki naj bi jo sv. Jurij rešil pred zmajem. V Sloveniji ji je posvečenih veliko cerkva (v krajih z imenom Šmarjeta).

25. julij: Sv. Jakob, apostol

Sv. apostol Jakob Starejši, brat Janeza, iz Betsajde ob Genezareškem jezeru, je prvi od apostolov dal življenje za Kristusa, o veliki noči 44. Njegovo telo častijo od 7. stoletja dalje v Kompostelji na Španskem, kamor so hodili romat tudi naši predniki.

26. julij: Sv. Joahim in Ana, starši Device Marije

Oče in mati Device Marije sta se imenovala Joahim in Ana, kot pravijo stara poročila. Njuno češčenje, zlasti sv. Ane kot vzornice krščanskih mater, se je posebno razširilo v zgodnjem srednjem veku.

31. julij: Sv. Ignacij, duhovnik

Sv. Ignacij Lojolski (1491-1556) je v Parizu leta 1534 ustanovil Družbo Jezusovo, jezuite, v posebno oporo papežu pri prenovi Cerkve, zlasti med izobraženci.

12

16

17

20

25

26

Nadaljevanje s 164. strani

jenčkom niso prizanesli. Kri nedolžnih je zavpila v nebo!

Mi, ki smo ostali na Koroškem, smo samo slutili, da se dogaja nekaj groznega. Pa si nismo mogli niti v sanjah predstavljati, kako hudo je bilo. Jokali smo in molili — toliko solza, pa toliko zaupne prošnje še ni videla Marija v vetrinjski cerkvi. Pričela so prihajati poročila o trpljenju naših dragih. Bolelo je in nismo se mogli utolažiti. Čas pa je neizprosno tekkel naprej.

Tudi mi smo šli naprej. Vedno dalj od naše domovine. Novo smo našli; nekateri v Kanadi, drugi v Severni Ameriki, mi tu, pod Južnim križem. Nove domove smo gradili, nove družine ustvarjali, nove rodove vzgajali. Rane so se celile, pozabili nismo. Tudi molčali nismo. Mlademu rodu smo posredovali našo zgodovino, našo preteklost, tudi našo bolečino. Vsako leto smo se v mesecu juniju spominjali naših domobrancev in vseh žrtev bratomorne vojne in zanje molili. Vedeli smo, da komunizem ne more vedno ostati. A skoraj nismo več pričakovali, da bomo njegov razpad tudi sami doživeli. Mi ne — morda naši otroci — smo mislili. Pa se je vendarle zgodilo. Mučeništvo dvanajst tisočih ni bilo zaman. Slovenija je

postala svobodna! Hvala Ti, vsemo-gočni Bog!

Doma se odkrivajo še vedno novi grobovi. Saj bi bila res premajhna zemljica naša slovenska za grobove vseh, ki so jih pomorili. Zato jih pa leži toliko v enem samem grobišču.

Zunanja sprememba pa še ni spreobrnjenje. Štirideset let poniževanja, zatiranja, zakrivanja resnice je pustilo svoje sledove. Duhovnikom so delo dolgo onemogočili, jih zapirali in skrbno pazili, da bi ljudstvu ne bili vodniki. Vzgoja v šolah je bila brez Boga, le v marsikitično-materialističnem duhu. Zato danes toliko brezbrčnosti in nezanimanja za kaj drugega kot le za materialne dobrine. Kdaj bo popravljena škoda, ki jo je komunizem storil našemu narodu?

Ko se klanjamo spominu naših domobrancev, mater in žena ter vseh, ki so padli v boju s komunizmom, ki so dali življenja za vero in domovino, naj bi sklenili v naših srcih, da jih ne bomo nikdar pozabili. Da bomo še vedno pričevalci resnice, kot smo jo doživljali mi, kot so jo pretrpeli oni. Pričevalci vse dotlej, dokler se vsem ne vrne odvzeta čast in dobro ime, kar se do danes še ni zgodilo. Molimo tudi, da bi Bog omehčal srca tistih, ki so vsega tega gorja krivi, da se skesajo. Bodimo jim luč, kakor je pesnil Balantič:

„Naj ne preštejem posvečenih dni,
moj Oče, naj ljubezen me razvema
in naj bom dolgo, dolgo baklo nema,
ki potnikom samotnim v noč gori.“

KJE JE KAJ

Ob stoti, štirideseti in peti obletnici - Milan Magister	161
Izmalicična podoba slovenske katoliške preteklosti - Jure Vombergar	162
Vloga slovenske emigracije - Jure Vombergar	163
Ob drugi obletnici demokratičnih volitev - Anton Stres	163
Mučeništvo dvanast tisočih ni bilo zaman - Pavla Hribovšek	164
Kremžarjeva	164
Glavni svetniki v juliju	156
Cel svet je zemlja in nebo - Tone Kuntner	166
Namen apostolata molitve za julij	166
O grehah sovraštva do bližnjega - Štefan Steiner	167
Pogledi na vsakdanjost - A. Q. - M. K.	168
Gospodov dan - Stanko Janežič	168
Uvod v Lukov evangelij - France Rozman	169
Molitev po Jezusovem nacrtu - Janko Koncilija	170
Misli, delaj in moli! - Marko Kremžar	171
Kakšna zakonca sva? - Vital Vider	174
Prošnja - Tone Pavček	174
Biti žena in mati danes - Pavlina Dobovškova	175
Mi vsi potrebujemo močnejših korenin - Karel Mauser	176
Milost duhovniškega poklica - Lucka Kralj Jermanova	177
Pismo domovini - Branko Stancar	178
Daj, Gospod, da bi umetnine nas dvigale k Tebi! - GIK	180
Ob združitvi SLS in SKD - Pogovor z dr. Markom Kremžarjem	181
Sklepna izjava SKD in SLS	182
Kaj nam pišejo?	183
Ugani, kako pa zdaj! - Vladimir Kos	186
Dnevi slovenske kulture v Buenos Airesu - Pogovor z Lojzeto Rezljem	187
Odpusti mi, Nataša! - Sergej Kurdakov	188
Devet let v rdečem raju - Vera Remec Debeljakova	189
Pismo predsedniku SKD - dr. Marko Kremžar	190
Iz naše kronike	191
Malo za šalo - Uvoženo iz Slovenije	192

Cel svet je zemlja in nebo, cel človek duša in telo

TONE KUNTNER

*Ne vidiš vsega,
če ne vidiš tudi,
kar vidijo slepi.*

*Ne slišiš vsega,
če ne slišiš tudi,
kar slišijo gluhi.*

*Ne poveš vsega,
če ne poveš tudi,
kar nemi povedo.*

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA JULIJ

SPLOŠNI

Da skrb za okolje v spoštovanju narave postane važen del v krščanski duhovnosti.

MISIJSKI

Da bi pastorala turizma pospeševala človeško in krščansko solidarnost.

SLOVENSKI

Da bi zglel in priprušnja sv. bratov Cirila in Metoda spodbujala naše narode k medsebojnemu spoštovanju, razumevanju in slogi.

O grehih sovraštva do bližnjega

- *Sovraži bližnjega, kdor mu prostovoljno želi veliko fizično ali duhovno zlo.*
- *Pravo sovraštvo je vedno smrtni greh.*
- *Kdor čuti nasprotje, mržnjo, antipatijo do bližnjega, pa se temu zoperstavlja, ne greši s sovraštvom.*
- *Kaj je potrebno doseči glede sovraštva pri spovedi?*

Pravo sovraštvo do bližnjega je satanski greh. „Kdor ... svojega brata sovraži, je še zdaj v temi“ (1 Jan 2, 9), to je v satanovem kraljestvu.

Nihče ni sovraštva tako dobro označil kot sv. Janez: „Vsak, kdor brata sovraži, je ubijalec, in veste, da noben ubijalec nima v sebi večnega življenja“ (1 Jan 3, 15). Apostol hoče povedati, da človek s sovraštvom ubija v dušah Boga, ki je ljubezen, ubija najprej v svoji duši, potem pa lahko tudi v dušah bližnjega, saj prenaša nanj svoje sovraštvo, katero po svoji naravi duši in omejuje delovanje božje ljubezni.

Pravo sovraštvo je vedno smrtni greh. Ne dopušča male materije, je greh zoper osebo bližnjega, zoper bogopodobnost in božjo ljubezen, ki sta v bližnjem.

Kakor delujoča ljubezen izhaja predvsem iz volje, tako izhaja iz volje tudi sovraštvo. Kdor torej čuti nasprotje, mržnjo, antipatijo do bližnjega, pa se temu zoperstavlja, ne greši s sovraštvom.

Mržnjo je treba ločiti od sovraštva. Mržnja je bolj izraz drugih človekovih zmožnosti, npr. čustev, ne volje. Nanaša se bolj na posamezne lastnosti bližnjega kot na celotno osebo. Od mržnje do sovraštva pa ni daleč. Da mržnja ne preide v sovraštvo, se ji je človek dolžan upreti.

Če volja mržnjo, ki se nanaša na dobre človekove lastnosti, odobri, nastane težki greh. Če mrzimo samo bližnjikov greh ali njegove slabe lastnosti, ne grešimo.

Če gre pri mržnji za malo reč, ni težkega greha.

Kdor bližnjemu prostovoljno želi veliko fizično ali duhovno zlo, ga sovraži in torej težko greši. Zla želja je nujen sad sovraštva.

Dober kriterij za razločevanje

ŠTEFAN STEINER

pravega sovraštva je ravno to: prostovoljno komu želeto veliko zlo (ali tudi prostovoljno veselje nad bližnjikovim velikim hudim). Če nekdo pravi, da bližnjega sovraži, vendar mu ne želi nič slabega, lahko sklenemo, da ne gre za sovraštvo, ampak le za čustveno mržnjo ali za antipatijo.

Antipatija sama po sebi ni greh, pač pa je lahko nevarnost za mržnjo in celo za sovraštvo.

Kdor se nič ne bori proti antipatiji do bližnjega, stori mali greh, kdor pa se nič ne bori proti mržnji do bližnjega, stori velik greh.

Prepir je največkrat izraz pomanjkanja ljubezni do bližnjega, lahko pa tudi sad antipatije, mržnje ali sovraštva. Velikost greha je odvisna od načina in materije prepira.

Kdor dolgo časa noče skazovati sovražniku navadnih znamenj

ljubezni, ga sovraži in torej težko greši.

Čim manj je življenja z Bogom, ki je ljubezen sama, toliko več je sovraštva. Velikokrat pride do sovraštva zaradi krivic, ki jih je kdo pretrpel od bližnjega. Spovednik mora razločevati med sovraštvom, ki ga ima kdo zaradi storjenih mu krivic, in sovraštvom, ki ga ima kdo brez storjenih krivic. V prvem primeru bo spovednikov postopek blažji, v drugem pa strožji.

Naj gre za sovraštvo iz kakršnihkoli razlogov: za odvezo pri spovedi je potrebna vsaj resna pripravljenost, da se bo sovražeci boril proti svojemu sovraštvu, npr. z molitvijo za sovražnika, s premišljevanjem o božji ljubezni, s prepričevanjem samega sebe. Spovednik bo razumel, da je nekemu, ki je pretrpel od bližnjika velike krivice, dejansko nemogoče takoj odpraviti vsako sovraštvo ali mu takoj popolnoma odpustiti.

Crngrob in Sorško polje (pogled na Šmarno goro).

Pogledi na vsakdanjost

Prosto po: A. Quarracino; Notas sobre realidad

MARKO KREMŽAR

K vrednotam usmerjeno življenje

Papež Janez Pavel II. je večkrat pokazal na silo vrednot, ki povezujejo s svojo silo posameznike v občestvo. Ob prvem obisku v Argentini je zaklical: „Prihodnost je izziv za ustvarjalno silo in za vzajemnost“ v narodu. „Prihodnost naj se oplaja na moralnih vrednotah,“ ki jih najde narod v teku svoje zgodovine. „Odkrivati mora svoje korenine z novimi pogledi, da lahko napreduje po poti, ki se mu ne prestando odpira, vedno polna upanja.“

Ni mogoče govoriti o očetnjavi, pa zavračati očeta in z njim korenine, to je vezi s preteklostjo svojega rodu. Govoriti o demokraciji je prav, a vedno v povezavi z domovino, z očetnjavo, z narodom, kateremu služi tudi demokracija.

Družbo je treba graditi na vrednotah, ki niso od včeraj, ker niso odvisne od sistemov in od okoliščin. Sprejemanje vrednot dá človeku novo razsežnost — transcendenco —, brez katere sta narod in vera prazni besedi.

V zadnjih desetletjih je veliko govora o „osvoboditvi“. „Liberación“ naj bi bila neka nova vrednota, ki naj bi ne potrebovala verske osnove. Po obdobju raznih „osvobodilnih front“ smo prišli do teologije osvoboditve; tako ene kakor druge hočejo doseči popolno svobodo le s človeško močjo in za vsako ceno.

Taka osvoboditev kot izraz sekularizacije si zamišlja človeka brez transcendence ter je po papeževih besedah „jasna brezbriznost do narodove zgodovinske identitete“. Taka laična osvoboditev bi si lahko vzela za geslo znani stavek Dostojevskega iz romana Zločin in kazen: „Če ni Boga, je dovoljeno vse.“

Resnična osvoboditev ljudstva je potrebna in mogoča. Izhaja in razvija pa se lahko le na osnovi skupnih vrednot. Moralne vrednote niso nekake abstraktne predstave, marveč so duhovna resničnost, ki je zmožna posredovati iz svojih globin življenje osebi in družbi.

V primeru, da ni narod izgubil, zapustil ali zapravil moralne vrednote in bi jih ljudstvo zamenjalo za materialno kulturo brez duhovnosti, bi s tem izvotlil in izpraznil svoj lastni smisel. Domovina in narod brez vrednot postaneta le videz, kakor mehurček, ki se zdaj lesketa, čez hip pa se razblini v nič.

Vrednote kot izraz globlje stvarnosti pa morejo usmerjati k idealom, kateri presegajo meje naših čutov.

Če ni resne pripravljenosti za borbo proti sovraštvu v srcu ali obljube, da si bo spovedanec prizadeval odpustiti, mora spovednik odvezo odložiti.

Spovedanca s pravim sovraštvom spovednik najbrž ne bo mogel pripraviti do tega, da si bo prizadeval za odpravo sovraštva

ali za odpuščanje sovražniku, brez prepričevanja s Kristusovim zgledom ljubezni do sovražnikov in z zatrjevanjem, da smo z božjo ljubeznijo, ki jo Bog vliva v naša srca, zmožni ljubiti tudi sovražnike in jim iz srca odpustiti.

Gospodov dan

STANKO JANEŽIČ

Vstopna pesem

*Danes bomo zapeli,
ker je nedelja —
Gospodov dan.*

*Danes bomo zapeli,
ker je z nami Gospod
in smo mi z njim.*

*Danes bomo zapeli
v čast troedinega Boga
in ga zaupno prosili,*

*naj očisti naša srca,
naj v nas vero utrdi
in nas poveže v ljubezni.*

Darovanjska pesem

*Odložili smo križe
šesterih dni
na podnožje oltarja,*

*dvignili smo oči
k tebi, Gospod,
in zdaj ti srca darujemo,*

*da bi jih ti presvetlil
in bi se mogli vrniti
v novi vsakdan*

*in bi mogli sijati vsem,
kot siješ ti nam,
Gospod.*

FRANCE ROZMAN

UVOD V

LUKOV EVANGELIJ

Lukov evangelij je najdaljši. V več pogledih je prava mojstrovina. Že Hieronim je opazil, da je Luka med novozaveznimi pisatelji najbolj vešč grškega jezika. To je pokazal v predgovoru (1, 1-4). Čeprav bi lahko tako napisal ves evangelij, je vendar izrazil Jezusovo zgodovino v svetem slogu grškega prevoda Stare zaveze, Septuaginte.

Luka posreduje najbolj celotno podobo Jezusovega življenja. Najbolj podrobno opiše Jezusovo otroštvo (1,5 - 2,52) in Jezusovo povelikonočno delovanje (24, 13-49). Samo on omenja dvanajstletnega Jezusa v templju (2, 41-50) in Jezusov odhod na Oljsko goro, odkoder je šel v nebesa (24, 50-53). Drugi evangelisti ne povedo nič o Jezusu, preden je nastopil v javnosti, in ne opisujejo Jezusovega vnebohoda. Marko (16, 19) ga omenja le kot veroizpoved.

Evangelij je zasnoval po načinu pisanja helenističnih in judovskih svetnih pisateljev. Začenja ga s predgovorom (1, 1-4) v katerem pojasni spoštovanje Teofilu, čemú se je lotil pisanja. Ko so priče očitvidci Jezusove zgodovine v glavnem že pomrli in se pojavili različni krivoverci, je znova preveril „poročila o dogodkih, kakor so jih sporočili tisti, ki so bili od prvih dni očitvidci in služab-

niki besede“ (v. 2). Tako ga je prepričal „o zanesljivosti nauka, v katerem je bil poučen“ (v. 4). To zanesljivost je podkreplil tudi tako, da je povezal dogodke iz Jezusovega življenja, posebno njegovega otroštva, z dogodki judovske svetne (1, 5) in rimske zgodovine (2, 1-2; 3, 1-2). Tako se evangelij ne le po obliki uvršča med dela svetovne književnosti, temveč dobiva razsežnost tudi njegova vsebina.

Za predgovorom je daljši uvod v evangelij, ki razpade v poročilo o Jezusovem otroštvu (1, 5-2, 52) in pred zgodovino Jezusovega javnega delovanja (3, 1-4, 13).

Jezusovo otroštvo opisuje vzporedno z otroštvom Janeza Krstnika in s tem pokaže, kako Jezus presega Janeza: Janez bo velik pred Gospodom (1, 15), Jezus bo velik sam v sebi, ker je Sin najvišjega (1, 32); Janez bo hodil z Elijevim duhom in močjo (1, 17), Jezus pa z močjo Najvišjega (1, 35); Janez bo rojen v mestu na Judovem (1, 39), Jezus pa v Davidovem mestu, Betlehemu (2, 4). Vse: napoved rojstva, rojstvo samo, obrezo, odraščanje opiše tako, da prej pove, kdo je Jezus in kakšno bo njegovo poslanstvo, kakor pa da bi posredoval zgodovinski zapis teh dogodkov. Luka razmišlja v luči velikonočnih dogodkov o Jezusovem otroštvu, zato prehaja njegov zapis mestoma celo v pesnitev. Ob teh dogodkih je zapisal najlepše novozavezne hvalnice: Poveljučuj (1, 47-55), Hvaljen Gospod (, 68-79), Slava Bogu na višavah (2, 14) in Zdaj odpuščaš (2, 29-32).

Predzgodovina javnega delovanja vsebuje splošne sinoptične dogodke: nastop Janeza Krstnika, Jezusov krst in skušnjave v puščavi. Med krst in skušnjave vpleta še Jezusov rodovnik (3, 23-38), ki je — razen za obdobje od Davida do Abrahama — povsem različen od Matejevega (1, 1-17).

Lukov evangelij ima, tako kot Ma-

tejev in Markov, tri dele: Jezus deluje v Galileji (4, 14-9, 50), Jezus na poti v Jeruzalem (9, 51-19, 27) in Jezusovo delovanje v Jeruzalemu, kjer uresniči odrešenje (19, 28-24, 53). V razvrstitvi gradiva se drži Marka, vendar ga z več vložki močno obogati. V prvi del je vnesel izročilo govora na gori. To je mala Lukova vključitev (6, 12-8, 3); v drugi pa dogodke na poti v Jeruzalem, to je velika Lukova vključitev (9, 51-18, 14). V njej nauk prevladuje nad dogodki. Jezus kliče ljudstvo k spreobrnjenju (12, 51-13, 9) in vabi k odpovedi (12, 22-34; 14, 26-33). Povedal je vrsto prilik, s katerimi ponazarja božje lastnosti, zlasti usmiljenje — prilika o usmiljenem Samarijanu (10, 25-37) — in odpuščanje: prilika o izgubljeni ovci (15, 1-7), izgubljeni drahmi (15, 8-10) in izgubljenem sinu (15, 11-32).

Temeljno sporočilo Lukovega evangelija je vesoljnost odrešenja. Kristus je odrešenik vsega človeštva, ne samo Judov, od katerih izhaja. Njegovo odrešenje je treba oznanjati vsem narodom (24, 47) do skrajnih mej sveta (Apd 1, 8). Cerkev je za vse narode.

Lukove vesoljnosti pa ne razumejo samo v smislu „vsi narodi“, temveč tudi socialno. Jezus je posebno odrešenik ubogih, zavrženih, izobčenih. V Lukovem evangeliju se posebej kaže Jezusova dobrot. Jezus je ganljivo dober do bolnikov, tujcev, grešnikov. Do časti je povzdignil tudi ženske, med katerimi zavzema posebno mesto njegova mati Marija. Luka največ pove o njej. Medtem ko drugi evangelisti samo omenjajo Marijo, pa Luka skupaj z Janezom navaja tudi Marijine besede (prim. 1, 34, 46b-55; 2, 48). Zaradi tako izjemne predstavitve Marije upravičeno imenujemo Lukov evangelij marijanski evangelij. Od 6. st. dalje se širi vest, da je Luka tudi naslikal Marijo; če ne s čopičem, pa zanesljivo s peresom.

Predobhajljna pesem

Pridi, pridi,
Gospod,
lačni in žejni smo,
ti nas napoji in nasiti.

Pridi, pridi,
Gospodar,
plehki in prazni smo,
ti nas napolni.

Pridi, pridi,
Gospod,
žalostni smo,
ti nas vzveseli.

Pridi, pridi,
Gospod,
tako boječi smo,
ti nas opogumi.

Pridi, pridi,
Gospod,
in nas posveti
vase.

Poobhajilna pesem

*Razpošlji nas,
Gospod,
na svojo njivo:
v bližnje in daljne kraje,
v mesta in vasi,
med tujce in domačine,
med mlačne in neverne,
med dvomljivce,
osamljene in obupane,
med vse zavržene.*

*Razpošlji nas,
Gospod,
in nam pomagaj,
da bomo znali oznanjati
tvoj evangelij
in zidati
božje kraljestvo.*

Sklepna pesem

*Hvala, Gospod.
Zdaj odhajamo,
tvoje božje ljudstvo,
na delo
v tvoj vinograd.*

*Eno samo med seboj
in s teboj,
Gospod.
Veselo je naše srce
in polno upanja.*

*Odhajamo, Gospod,
in s seboj odnašamo
največ, kar si nam mogel dati:
tebe in tvojo ljubezen.*

*Hvala, Gospod.
Ostani z nami,
ti in tvoja ljubezen.*

*Ostani z nami,
Gospod,
in nas blagoslavlja
vse dni tega tedna
in na vekomaj.
Amen.*

Molitev

PO JEZUSOVEM NAČRTU

JANKO KONCILJA

- Ali bo naša molitev uslišana?
- Bog nam to zagotavlja, saj je naš Oče in je zvest.
- A moramo prav moliti: po Jezusovem načrtu, v Jezusovem imenu, po Jezusovem zgledu.
- Za tisto, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje.
- In ko prosimo za časne, naravne dobrote?
- Pri tej molitvi upoštevajmo tri božje opomine.

Kakor orel veselo pohiti k soncu v jasne višine, tako misel našega srca bliskoma pohiti k Bogu v molitvi. Pa se pripodi nasproti kakor temen oblak črna misel in nam preti prestriči pogled k Očetu. „Ali boš uslišan? Ali boš prejel to, kar prosiš?“ Črna misel, ki skuša zastreti zaupen pogled k Očetu vse dobrote in usmiljenja! A zaman! Zakaj od božje strani nam je zagotovljeno uslišanje. O tem nas je prepričal Bog sam: njegovo očetovsko srce, njegova zvestoba, njegova dejanja.

Od božje strani torej ni nobene ovire za uslišanje naše molitve. Od naše strani ne bo zapreke, če bomo prav molili. A kdaj prav molimo? Če molimo po Jezusovem načrtu, v Jezusovem imenu, po Jezusovem zgledu. Tako nas uči tudi katekizem.

Kdaj molimo po Jezusovem načrtu? Takrat, kadar prosimo, kot je v očenašu povedano, za to, kar je Bogu v čast in nam v zveličanje. To se dogaja vselej, kadar prosimo, naj se božje ime proslavi, naj pride božje kraljestvo k nam, naj se božja volja izpolni.

Kaj pa če prosimo za naravne darove, za vsakdanji kruh in za vse tiste darove na duši in na telesu, ki so nam potrebni, da si ohranimo življenje? Tudi teh naj prosimo Boga. Saj nas tako uči sam Zveličar v očenašu: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“ (Mt 6, 11).

In Cerkev nas tudi k temu spod-

buja, ko prosi Boga, naj nas varuje in reši kuge, lakote, vojske, potresa, povodnji, ognja, in ko ga prosi, naj dá in obvaruje sad zemlje, naj pošlje dežja, naj podari jasne dni in druge dobrote. Bog hoče, da ga tudi za naravne dobrote prosimo. A pristaviti moramo v molitvi, naj nam jih podari, ako vidi v svoji Previdnosti, da je to v našo dušno korist, v naše zveličanje. Tedaj bomo molili za nekaj, kar je Bogu v čast in nam v večno srečo, in bo torej molitev dobra.

Pri molitvi za časne, naravne dobrote tudi ne smemo pozabiti na tri božje opomine.

Prvi opomin je: iščimo v prvi vrsti nadnaravnih darov, da se Bog proslavi, da se zveličamo, da dosežemo svetost, potem napredek v krepostih, zmago v skušnjavah, potrpežljivost v nadlogah, srah pred grehom, stanovitnost v dobrem. „Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico in vse drugo vam bo navrženo“ (Mt 6, 33).

Drugo, česar nas opominja Bog, je: časne dobrine prosimo v pravi meri, kolikor je potrebno in koristno za življenje. Tako je molil modri Salomon: „Ne dajaj mi ne uboštva ne bogastva; podeli mi le, kolikor mi je treba v živeti; da kje presit ne bom napeljevan te tajiti, in ne rečem: Kdo je Gospod? Ali da po revščini prisiljen ne kradem, in krivo ne prisegam pri imenu svojega Boga“ (Preg 30, 8. 9).

Tretji opomin se glasi: Tudi kadar prosimo potrebnih in koristnih stvari, ne prosimo s pretirano skrbjo, kakor da bi bil Bog pozabljen in hladen za naše prosoje klice: „Ne bodite torej v skrbeh in ne sprašujte: ‚Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali kaj bomo oblekli?‘ Po vsem tem sprašujejo pagani. Saj ve vaš nebeški Oče, da vsega tega potrebujete“ (Mt 6, 31. 32).

Sv. Jožef Benedikt Cottolengo, ustanovitelj Male hiše božje Previdnosti v Torinu, v kateri na tisoče trpinov dobi kruha in bolniške potrebe, ni nič kaj maral, da bi njegovi vsakovrstni trpini molili za posebne časne potrebe. Sebi je pridržal, da določi namen vseh njihovih molitev. Vse molitve je naravnal v ta namen, da bi se v vsem vršila božja volja in da bi se vsi prizadevali za sveto življenje. Dogodilo se je, da je Mala hiša prišla v stiske, da so ji primanjkovalle potrebne reči. Kaj je storil svetnik, ki je neomajno zaupal v božjo Previdnost? Govoril je svojim o stiski izpred oltarja, pa ne zato, da bi jih napeljal, naj prosijo časnih dobrin, katerih so potrebovali, marveč, da bi si vsakdo izprašal vest in pregledal, ali je bil v kaki stvari razžalil Boga. „Živimo dobro z Bogom!“ je dejal, „drugo bo prišlo!“ In tako je bilo v resnici. Njegova molitev; „Devica Marija, mati Jezusova, napravi nas svete!“ je poleg duhovnih darov tudi v telesnih potrebah sipala neprestane čudeže božje Previdnosti.

Mar se je sv. Cottolengo varal, ko se je s trdnim zaupanjem zanesel na Kristusovo besedo: „Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico in vse drugo vam bo navrženo“ (Mt 6, 33)! Nikakor! Tudi mi se ne bomo motili, če ga bomo posnemali. Zakaj ne? „Zanesemo se“, namreč, „da nas sliši, kadar ga prosimo po njegovi volji“ (1 Jn 5, 14).

Najpomembnejša stvar v življenju je ljubezen. Ljubiti pa ne moreš niti v preteklosti niti v bodočnosti. Ljubiti je mogoče vedno samo v sedanjosti (Lev Nikolajevič Tostoj).

Misli, delaj in moli!

ODLOMEK IZ NEOBJAVLJENEGA ROKOPISA

MARKO KREMŽAR

Evropa je prejela temelje svoje krščanske kulture pod geslom: *moli in delaj!* To je bilo vodilo menihom, ki so opravljali med svetom svoje transcendentalno pa tudi naravno poslanstvo.

Vse kaže, da bo potrebno ne le Evropi, marveč vsemu svetu novo obdobje pokristjanjenja. Če bi moral iskati za apostolske in javne delavce tega obdobja primerno geslo, bi jim predlagal tole: *misli, delaj in moli!* Ima svoje razloge, kakor jih ima še vedno veljavno geslo menihov.

Rad bi poudaril, da je molitev potrebna vsem, da pa predstavlja za ljudi, ki posvečajo svoje življenje Bogu s pomočjo kontemplacije, prvo in najtrše delo. S svojim duhovnim življenjem, v katerem se razmišljanje in delo spajata z molitvijo do take mere, da postaneta z njo eno, ustvarjajo in širijo prepotreben kisik, brez katerega krščansko občestvo ne bi moglo vztrajati v vsestransko okuženem svetu.

GESLO ZA KRŠČANSKE LAIKE

Zdi pa se, da utegnejo biti nosilci nove evangelizacije krščanski laiki in to v večji meri kakor kdaj koli v zgodovini. Zato je novo geslo prilagojeno njihovemu stanu in novim razmeram. Pri tem se lahko pojavita dve vprašanji: zakaj postaviti na prvo mesto dolžnost „mišljenja“ in pa kako da imata mišljenje in delo, na videz, prednost pred molitvijo?

Ker je razmišljanje najpotrebnejši del procesa, ki mu pravimo delo, je prav, da ga v sodobnem svetu še posebej poudarimo. Čeprav so seveda še posamezniki, ki veliko mislijo in razglabljajo, je moderna civilizacija usmerjena v gibanje, v aktivizem, v ugodje ter proč od motrenja in razmišljanja. Vemo pa tudi, da postaja mehanično delo, ki ni povezano z mišljenjem, razumevanjem in radovednostjo, vedno manj uspešno, za delavca pa odtujujoče. Osebna in družbena blaginja zahtevata, da se človek usposablja

za urejeno mišljenje in da ta dar tudi odgovorno uporablja.

SODOBNA CIVILIZACIJA — MEHANIČNA

Vsa sodobna civilizacija, od sredstev javnega obveščanja pa do zabave, postaja mehanična, elektronska, torej že domišljena, kar pomeni, da se tako otroci kakor odrasli odvajajo samostojnemu, izvirnemu mišljenju. Racionalnost je še cenjena na področju sredstev, medtem ko večina ne razglablja o bistvu stvari in o svojem osebnem smotru. Tehnika osvobaja najprej fizičnega napora, kmalu tudi utrujajočega razmišljanja, družba pa oprošča nadležnega moralnega odločanja. Za ljudi, ki ne znajo ali nočejo več samostojno misliti, postaja demokracija mit, pluralizem prazne formule in vzajemnost utopija. Človek, ki ne misli in ne presoja samostojno, je zrel za totalitarno oblast.

VAŽNOST OSEBNEGA RAZMIŠLJANJA IN PRESOJANJA

Ne smemo prezreti dejstva, da bo v družbi, ki noče razmišljati, naletel človek, ki misli, na nerazumevanje in celó na odpor. Okrog sebe bo širil nemir. Kako spraviiti v sklad nemir, ki ga prinaša celo intelektualno, predvsem pa versko življenje, z mirom, ki ga iščemo in ga je Jezus naročil kot spoznavni znak kristjana že ob pozdravu? (Prim. Lk 10, 5). Odgovor najdemo v Jezusovih besedah, kakor jih navaja isti evangelist: „Mislite, da sem prišel na zemljo prinašat mir? Ne, vam rečem, ampak razdor“ (Lk 12, 51). Mir pride za konfliktom, ki ga moramo ob srečanju z vrednotami prestatiti v sebi in v družbi. Spoznanje vsake vrednote zahteva odločitve, kar povzroča v človeku nemir. Šele po pravilni odločitvi zavladava mir. Pot v miren in varen pristan vodi skozi razburkano morje.

Kdor meni, da bo mogel kot kristjan „civilizirano“ živeti v miru sredi sveta,

se vara. Zaradi „ljubege miru“ bo moral spregledati bližnjim prenekatero zmoto, ob laži vplivnega bližnjega bi bil predvidno tiho, ko bi opazil krivico, ki jo dela bližnji, na katerega ga vežejo kulturne, gospodarske, socialne ali politične koristi, bi se obzirnoma obrnil proč. Če za zagovarja tako vedenje s „krščansko ljubeznijo“, je stvar še usodnejša. Ljubezen hoče bližnjemu dobro. Opozoriti na zmoto, zavrniti laž in obsoditi krivico je znak ljubezni do teh, ki se motijo, lažejo ali delajo krivice, hkrati pa tudi do njihovih poznanih in nepoznanih žrtev. Zato kristjan, ki je zvest sam sebi, ne sme pričakovati nagrade za popularnost v svetu, katerega obvladajo grešne strukture s pomočjo krivičnih ljudi.

Res, vsak se lahko spreobrne, a molk ob zmoti je prej pohujšanje kakor apostolska metoda.

NE MIR SAMOZADOVOLJSTVA IN BREZBRIŽNOSTI, AMPAK MIR RESNICE IN PRAVICE

Jezus je prišel, da s svojim naukom pretrese mirovanje, ki je posledica zamozadovoljnega sveta in človeške brezbriznosti. Resnica bode v oči in v srce ter ustvarja sredi zmote nemir. Podobne posledice ima tudi pravica sredi krivične družbe. Le ko bo ves svet pretresen od zavesti, da je mir sad resnice in pravice ter da brez teh ni prave ljubezni, ne razumevanja in ne sreče, bo nastopila doba miru. Temu stanju se lahko bližamo, a doseči ga ne bo mogoče do konca časov.

Za kristjana je življenje naporno delo, ki širi okrog njega in večja v njem sposobnost za dosego globljega in resničnejšega miru. Zato se ne more odpovedati ne poklicanosti k razmišljanju, ne dolžnosti delovanja, čeprav ve, da bo z blaginjo prinašal ljudem, morda celo najbližjim, tudi nemir. Tega začitimo ljudje ob vsakem srečanju z božjo besedo, ki nas spomni na našo nepopolnost. Krepost upanja nam pomaga, da nemir končno premagamo s pravičnim delom, ob veri v božje vsemogočno usmiljenje.

Če je tako, ali ne bi bilo dovolj prositi Boga usmiljenja?

„POMAGAJ SI SAM...“

Na ta način se približamo odgovoru na vprašanje, zakaj naj bi postavili v našem geslu mišljenje in delo pred molitev. Gotovo ne iz podcenjevanja molitve. Slovenski pregovor: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, je sam na sebi odgovor na zastavljeno vprašanje. (Mimogrede, čeprav imajo tudi drugi jeziki podobne pregovore, ne postavljajo vsi tako jasno osebne odgovornosti za blaginjo, časovno na pravo mesto). Po naravnem redu, to je po božji volji, prejmemo z eksistenco tudi dolžnost mišljenja in dela, za spoznavanje resničnosti in za soustvarjanje v skladu s prvotnim redom. Nato dobimo z vero tudi milost molitve. Kolikor smo pri tem sami preslabotni, nam Stvarnik neprestano nudi svojo pomoč. Vendar pomoč ni sredstvo za podpiranje lenobe. Kdor ne bi niti mislil niti delal, pa bi zahteval od

Svetega Duha razsvetljenja, od Očeta pa vsakdanjega kruha, se bi težko skliceval na krščanski nauk.

Boga je mogoče prositi tudi za stvari, ki so v bistvu slabe. Kaj takega je lahko posledica nevednosti, lahko pa tudi hudobije. Odtod potreba mišljenja, razmišljanja, spoznavanja, kar je pri kristjanu hkrati tudi prošnja za razsvetljenje. Vsi poznamo fanatike, ki mnogo molijo, a molijo slabo, ker pri tem ne mislijo, ne skušajo razumevati volje tistega, katerega kličejo na pomoč. Božja volja presega človeški razum, zato sprejemamo svojo naravno omejenost, a se nikdar ne predamo malodušju. Človek je prejel razum, čustva in voljo, da jih uporablja.

ČLOVEKOVO „SODELOVANJE“ PRI BOŽJIH ČUDEŽIH

Prvi Jezusov čudež v Kani Galilejski je bil storjen na prošnjo njegove matere, torej kot odziv na molitev. (Prim. Jn 2, 1-11). Vendar Učenik ni ukazal vinu, naj napolni čaše, tudi ni rekel vrčem „napolnite se“ ali kar bi nekateri, ki se imajo za „pobožne“, najraje videli, ni storil s svojo besedo, da bi svatje ne čutili ne žeje ne želje po pijači. Nasprotno, naročil je ljudem, naj gredo po vodo, naj napolnijo vrče, naj nesejo vsebino poskusit starešini. Storil je čudež, izkazal je milost, a ne brez sodelovanja človeka, pa tudi ne proti njegovi naravi. To sodelovanje, v volji ali v dejanju, je lahko še tako preprosto in neznamno, a brez njega ni čudeža.

Res, milost neprestano obdaja človeka, a ta se ji včasih odpira in včasih zapira. Le velika medsebojna vzajemnost, o kateri govori okrožnica o mističnem telesu Kristusovem, omogoča, da delo in napor enega lahko prinesejo sadove drugim. Celotno v tem se nadnaravna resničnost malo razlikuje od naravne ekonomije.

Ne manjka primerov v Svetem pismu, kako se človek z delom približa Bogu in si pridobi tako dodatne darove. V evangelijih berno, da so morali, ko je bilo ljudstvo lačno, učenci poiskati med množico nekoga, da je prinesel kruh in ribi, nato je milost dopolnila, kar je manjkalo ljudem. (Prim. Mr 6, 30-44 pa tudi Mr 8). Tudi Samarijanka je morala biti pripravljena zajeti vode in dati popotniku

piti, da je dobila milost vere. (Prim Jn 4, 1-42). Ribičem je bilo treba najprej zaveslati na globoko, šele nato so dobili milost apostolskega poklica. (Prim Lk 5, 2-9). Drugič so morali vreči mreže na desno stran čolna, s težavo izvleči ribe, da so prejeli dar razumevanja. (Prim Jn 21, 2-6). Ob isti priložnosti, že po vstajenju, je Jezus pričakal učence na bregu jezera. Kljub svoji poveljani naravi jim ni ponudil kake čudežne hrane. Napravil je ogenj in pekel ribo, da jim je olajšal stik z njim. (Prim Jn 21, 9-14). Bog res ne potrebuje človeka za svoje „delo“, ki je samo na sebi čudežno. Človek pa je ustvarjen tako, da se zbližuje z realnostjo s pomočjo motrenja, razmišljanja in dela.

ČLOVEK — BOŽJI SODELAVEC

Za človeka, ki veruje v Stvarnika ter ga išče in slavi, postajata mišljenje in delo prava molitev. Brezdelje ni le socialno škodljivo, marveč tudi moralno slabo. Z njim izgubi človek mogočno naravno sredstvo za stik z Bogom in ljudmi. Z delom pa dobivamo poleg prvotnih, naravnih darov, po svoji ali tuji priprošnji ter po Odrašenikovi zaslugi še dodatno pomoč pri iskanju ravnovesja v sebi in v družbi.

Zemlja, ki rodi koristne rastline tistim, kateri jo obdelujejo, dobi od Boga blagoslov, pravi apostol narodov. (Prim Heb 6, 7). Pomeni, da človek, ki s smotrnim delom dopolnjuje stvarstvo, sme upati na nadaljnjo božjo pomoč. Vendar rastlina, kateri pomagajo rasti, mora biti koristna, to je, dobra. Prošnja za pomoč je že vključena v resnem in odgovornem delu. Res je, da niti kdor sadi, niti kdor zaliva, ni sposoben dati zmu rasti (Prim. 1 Kor 3, 7), res pa je tudi, da brez njunega dela tiste rasti ne bi bilo. V celotnem božjem načrtu sta oba, ta, ki sadi, in oni, ki zaliva, po Pavlovih besedah, sodelavca. Ta beseda ima lahko dvojen pomen. Oba sta sodelavca z Njim, ki daje rast, sodelavca pa sta tudi med seboj. Vzajemnost, božji načrt in Njegova pomoč se na ta način dopolnjujejo.

MILOST TEMELJI NA NARAVI

Milost temelji na naravi, so učili že sholastiki, kar pomeni, da sta tako milost kakor narava istega izvora ter del iste zgradbe. Vsaka gradnja se pričanja pri

temeljih, tudi taka, katere vrh sega s pomočjo vere v nadnaravo. Odtod pomembnost vsega zemskega, ne ker bi bilo samo na sebi namen, temveč ker je edino orodje, s katerim si lahko, z božjo pomočjo, utremo pot kvišku. Zato si delo in molitev podajata roke in se po človekovi in božji volji lahko zlivata v eno.

Človek je odgovoren za naravo, katere del je sam. Ko pa izpolni svojo dolžnost do te, se mu odpre nov, prej nesluten svet. Ne moremo v večnost mimo sveta in v duhovnost brez telesa.

ALI ČLOVEK LAHKO KAJ STORI ZA DRUŽBENO PRENOVO?

Ali ne nalaga tako gledanje na svet prevelike odgovornosti in teže na posameznika, predvsem še na kristjana? Ali ni svet že do take mere razkristjanjen, ali niso grešne strukture postale že pretežke, da bi se jih mogel človek lotiti? Ali ni potreben tukaj nov, radikalen čudež, predno lahko spet poprimemo ljudje?

Pri tem prihaja na misel dogodek iz Stare zaveze. Beremo, kako je Abraham prosil Boga, naj prizanesse Sodomi in Gomori, ki sta bili obvladani po grešnih strukturah in posplošeni grešnosti. Bog je obljubil, da bo prizanesel mestoma, če je v njih pideset pravičnih. Potem se je pričelo znano pogajanje, kjer se je pustil Bog kar hitro prepričati Abrahamovim prošnjam; ohranil bi mesti, če bi našel v njih vsaj deset pravičnih. Tu pa je bilo popuščanja konec. Lotova družina, ki je štela šest ljudi, je bila posvarjena, naj se reši, ostali so pomrli. Zakaj je bila pri desetih pravičnih meja božjega potrpljenja?

DO KDAJ SE NEKA CIVILIZACIJA LAHKO REŠI?

Nihče ne ve in ne pozna božjih razlogov, jaz pa tudi ne, kaj so o tem že pisali cerkveni očetje in razlagalci Svetega pisma. Vedno pa se mi je zdelo, da v razgovoru med Abrahamom in Bogom ni šlo za navadno vzhodnjaško mešetarjenje. (Prim 1 Mojz 17-19). Bog bi dopustil, da se neka civilizacija reši, dokler je v njej toliko moralno zdravih ljudi, da jo morejo ponovno prekvasiti. Kadar to ni več mogoče, takrat tudi Bog ne dela čudeža. Reši posameznika, a

Blaženi
Monseñor Josemaría
Escrivá de Balaguer

družbo, narod, državo, civilizacijo prepusti svoji usodi. Ta se uniči sama, ker pade nanjo teža prelomljenih naravnih zakonov.

VZAJEMNOST DOBRIH — OSNOVA ZA UPANJE NA PRENOVO VO DRUŽBE

Sprašujem se, zakaj je bila meja božjega potrpljenja pri desetih pravičnih. Pri dvajsetih je Bog še popustil, pri desetih je ostalo. Videli smo, da ena sama družina ni mogla obvarovati mesta. Človeku se vsiljuje misel, da je za upanje na moralno prenavo potrebno jedro vsaj dveh družin, ki si vzajemno pomagata. Ali drži tudi za družbo, kar je kasneje učil Kristus, da je treba vsaj dveh, ki sta združena v božjem imenu, da je On sredi med njima? (Prim. Mt 18, 20). Ali res brez vzajemnosti med ljudmi ni mogoče pričakovati božje pomoči, pa četudi prosi zanjo sam Abraham?

Več vzajemnosti je končno izraz ljubezni. Potrebna je, da smemo upati na božjo pomoč in na uspeh, ko nastopimo dolgo pot družbene prenavo.

Vzajemnost družin, četudi le dveh, je tisto pšenično zmo, ki predstavlja upanje človeštva. Dokler je eno zdravo zmo, je upanje na klas, ko dozori klas, smemo upati na žitno njivo, in ko vidimo njivo zdravega žita, vemo, da bo z božjo pomočjo nekoč spet zavalovalo nepregledno, zlato pšenično polje.

KAKŠNA ZAKONCA SVA?

VITAL VIDER

SODOŽIVLJANJE

V tem poglavju bosta skušala iskreno odgovoriti najprej vsak sebi, in to kar z oceno, potem drug drugemu, prav tako z oceno. Na koncu lahko določita srednjo oceno. Gre namreč za zelo važno čustveno pomoč, kar pa ne pomeni predvsem čustev, kot so žalost, veselje, jeza in podobno, ampak gre bolj za čutenje. Koliko čutiš s svojim sozakoncem in koliko po tvojem mnenju on čuti s teboj.

Čutiti z nekom pomeni razumeti njegove težave, pa naj bodo kakršnekoli že. Mogoče je, da težave tvojega sozakonca po tvojem mnenju sploh niso velike ali omembe vredne. A vendar moraš sozveneti z njegovim občutjem. Če se to ne dogaja ali le v majhni meri, bo ocena tvojega čutenja nižja, s tem pa tudi tvojega prispevka h kakovosti zakonskega odnosa. Ne omalovaževati vse, kar on ali ona čuti. Čutiti torej pomeni razumeti kljub morebitnemu neodobravanju, ali preprosto, čutiti z njim in z njegovim početjem. Če sta drug do drugega sposobna biti takšna, bo vajina ocena odlična ali prav dobra, odvisno od mere čutenja z njim ali z njo v vseh primerih.

Čutiti z nekom pomeni tudi tolažiti ga, če je žalosten, in ga bodriti, če v čem omahuje. Saj vesta, da od časa do časa vsak na svojem področju in vsak na svoj način omahujeta ali oklevata. Kako takrat vsak za sebe želi, da bi sozakonec z njim čutil! Povejta si torej, v kakšni meri doživljata to čutenje.

Če resnično ali zelo veliko čutiš s sozakoncem, ga boš podpiral v vseh njegovih podvigih in prizadevanjih. Ta občutek, da te sozakonec v vsem podpira, je gotovo bistven za dobro ali odlično počutje v zakonu. Če tega občutka ni vedno ali je redek, kaže to na slab ali slabši zakonski odnos.

Lahko si tudi mislita, da žena, ki ne doživlja, da njen mož vedno ali skoraj vedno čuti z njo, tudi svoje materinske vloge ne more tako dobro in sproščeno opravljati, kot bi jo drugače. Isto velja seveda tudi za moža glede njegovega očetovstva ob močnejšem ali šibkejšem doživljanju čutečega razumevanja s strani žene. Zelo koristno bo povedati si take stvari. To bosta lahko dosegla prav z omenjenim ocenjevanjem sebe in drugega v prijateljskem pogovoru, brez očitkov.

Če torej hočeta čim bolj točno določati stanje vajinega zakonskega odnosa, si povejta, koliko čutita drug z drugim, koliko razumeta drug drugega ali, z drugo besedo, koliko sta ljubljena v vsem.

Prošnja

TONE PAVČEK

*Dajte vse rože tega sveta,
vse rože ženam,
ki bodo rodile.*

*Jagode prošenj so dozorele
na ustnicah malih otrok,
fantkov in deklic —
nikoli rojenih.*

*Radi bi tekli po tratih zelenih
za pisano srečo metuljev
rumenih,
radi bi rastli ko trave,
ko jelke,
zrli v oblake, poslušali
pesmi
rojstva, ljubezni,
ljubezni, življenja
in ne samo smrti!*

*In onemeli so, vame zazrti
stari obrazi malih otrok,
dokler se zganil ni gozd
drobčenih rok,
kot bi se ustne velike
zganile:*

*Dajte vse rože, dajte vse rože
materam, ženam,
da bodo rodile!*

Biti žena in mati danes

PAVLINA DOBOVŠEK

V „Družini“ meseca marca smo brali o mnogih, lepih praznovanjih materinskega dne. Kakor da bi se prebudili iz težkih sanj, ki so trajale celega pol stoletja, se prikaže lepa slika 25. marca, ko smo v domovini častili naše matere. Nežno, prvo pomladansko cvetje, nabrano po skopnelem snegu v vrtovih ali na polju — trobentice, zvončki in še kaj iz prebujajoče se zem-

lje — je bilo v rokah otrok, ki so tekli k svoji mami, da ji rečejo „hvala“. To je bil najlepši praznik za mladino in tudi najlepši praznik za matere, brez dragih daril, brez dragih rož, le srčna ljubezen in vdanost je sevala iz otrokovih oči, kakor da bi se zahvaljeval, da je na svetu. Tudi tedenska šolska sv. maša je bila tisti dan posvečena materi in sv. obhajilo smo otroci

prejemali z misljo na naše mamice. Lepo, res lepo je bilo na tisti dan pred petdesetimi ali šestdesetimi leti v naši slovenski domovini.

V temni dobi našega naroda pa naletimo na dve živi sliki: nemške nacistke v usnjatih plaščih in z visokimi škornji, grobo in oblastno govoreča ženska bitja, ter — njim podobne partizanske aktivistke, ki so v prvih poletnih mesecih 1945. leta korakale po naši zemlji, z močnimi besedami zmerjale vse, ki niso bili njihovega mišljenja, se ponašale s svojim „junastvom“ v hribih in se vedle slabše kakor najbolj surov moški.

Pred očmi pa se poraja tudi nova slika drugačne žene in matere prav zadnjih let: že ima več otrok in je zato opustila delo izven doma, čeprav ne

V cerkvi Marije Pomagaj sta se poročila v soboto, 2. maja, Marko Jakoš in Sandra Malovrh. Na sliki trije pari treh bratov Jakoš in treh sester Malovrh: Marjan in Karla, Sandra in Marko, Klavdija in Peter.

ve, kako bo konec meseca. Bo zados-tovala samo moževa plača, ki ni vi-soka? A po obrazu sodeč je zadovolj-na in srečna v svoji družini in ob svo-jih otrocih.

Kaj nam povedo te slike?

Prva — povsem naravno življenje žene izpred več desetletij — ljubeče matere in zveste žene, vse predane svoji družini in zadovoljne v svoji sreči. Druga slika je slika žena, zagovornic dveh ideologij — nacifašizma in komunizma, ki sta prijeli za orožje pod lažnim geslom, da tudi žena lahko brani svojo domovino s silo, z nasil-jem. Pozabili sta, da v rokah žene ni mesta za hladno orožje in v njenih besedah ne sme biti zadirčnosti in oho-losti, temveč trezen razum, združen z ljubeznijo, ki se razdaja.

Tretja slika pa nam pokaže, da se je vsaj del žena zopet znašel s svojim bistvom kot žena, ki — če ji je Bog naklonil dar materinstva in zakonske žene — zna ta dar ceniti. Zato je srečna. Z veseljem rodi otroke. Spričo nove, moderne medicine porod ni več „prekletstvo rojevanja v bolečinah“, katere je v sedanji dobi možno omiliti. Zato je materi skoro vedno omogoče-no spremljati prihod svojega otroka z globokim, notranjim doživljanjem Božjega stvarjenja.

Življenje moderne, verne žene ni vedno lahko. Dolga, skoro sto let tra-jajoča doba lažne ideologije, ki je ženo v vsem njenem obstoju najbolj poni-žala, ker jo je postavila na raven navadnega objekta, je pustila močne sle-di. Tudi mrzlo, materialistično okolje sedanje postkomunistične dobe ji ni naklonjeno. Toda žena, ki živi in do-življa naše krščansko, katoliško živ-ljenje, kljub vabljivim mamonom zna sebe vrednotiti, ker jo je ovrednotil Bog. Povzdignil jo je, ker jo je izbral za mater svojega Sina.

Mi vsi potrebujemo MOČNEJŠIH KORENIN

KAREL MAUSER

Če je kaj lepega na tem svetu, je mladost, mladostna volja in hrepenenje segati po zvezdah, naj bodo še tako daleč in še tako visoko.

Ta volja in to hrepenenje sta najmočnejša stebra za slovensko bodočnost. V ta stebra gleda naš rod, ki je dozorel, v ta dva stebra so uprte oči nas vseh, ki vas ljubimo, zakaj v vas naša kri, naša beseda in naše upanje naprej cveti.

Ni moči, ki bi mogla ustaviti silo lepe in zdrave mladosti, ki ima jasne cilje in čisto upanje. Ni je sile na tem svetu, ki bi mogla ubiti voljo v mladem človeku, če jo ta mladi človek gradi na volji Tistega, ki je odločil, da je ta mladi rod pognal korenine v tuja tla, pa zato tako močne, da se gajo do domačih tal.

Dragi mladi prijatelji, mi vsi — drevesa na tujem — potrebujemo močnejših korenin in širše krone. Močnejših korenin, da zdržimo viharje, širše krone zato, da ujamemo kar mogoče veliko sonca.

V Svetem pismu stare zaveze, v Pridigarju, so zapisane lepe besede, ki so zapisane kakor posebno za naš čas in za nas vse: „Kdor vedno pazi na veter, ne pride do sejanja, kdor vedno gleda na oblake, ne pride do žetve.“

Mladi prijatelji: bi ali ne bi? Ali je še vredno, ali se še splača? Je vredno žrtve? — to so vprašanja mladega človeka, ki se ne more odločiti. To so vprašanja mladega človeka, ki niha, ki precenja veter, od katere strani vleče; ki gleda v oblake, kaj prinašajo in kam gredo.

Neodločenost je grobar bodočnosti. pa tudi grobar mladostne sile, ki daje vsakemu mlademu človeku tisti čar, ki priteguje k sebi vse tiste, ki žele v mladem rodu videti uresničenje vsega, kar sami uresničiti niso mogli.

Čas, v katerem živite, postaja čas neodločenosti. Botrujeta mu strah in razočaranja. Strah, da ti bo odločnost škodovala, strah, da ti bo zaprla to in ono pot, te odrezala od te ali one osebe, ki ti je draga, ti onemogočila ta in ta načrt.

Razočaranje nad starejšim rodod, nad našimi napakami, razočaranja nad uspehi, nad dosežki, razočaranja nad nerazume-

vanjem. Eno rečem k neodločnosti pri mladem človeku: Ponižuje ga. Mlad človek je sila, mlad človek iz teme ukreše dan, skoz skalo skleše pot.

Je kaj bolj bednega kakor mladost brez odločnosti?

Jaz se klanjam tistemu, ki ne omahuje, ki vidi cilj in hodi proti njemu, če je še tako daleč.

Drugo bridko znamenje našega časa postaja brezbriznost.

Toliko mladih ljudi se ogiba in otepa dela z izgovorom, da so drugi za to in ono bolj poklicani, bolj zmožni. Pa je za izgovorom dejansko samo umikanje, samo iskanje lažje poti — izogniti se soodgovornosti. Tako lahko si je po pilatovski umiti roke nad napakami drugih, nad pogreški drugih, in misliti zraven: nič nimam pri tem, zgrešili so drugi, jaz sem čist.

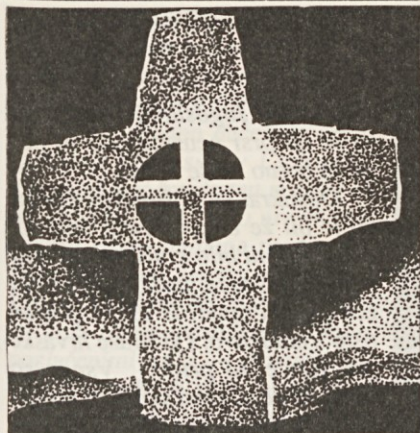
Brezbriznost ruši skupnost, je kakor termit, ki votli našo skupno stavbo. Koliko imamo že votlega, čeprav na videz še trdno stoji!

Tolikokrat mislim, da se nismo rodili na ta svet, da bi delali čudeže ali sijali s svojo modrostjo. Prišli smo in smo del slovenske skupnosti, da bi dopolnili mozaik slovenskega krščanskega življenja. Še tako veličasten mozaik je sestavljen iz drobcev in če še tako majhnega drobca manjka, mozaik ni popoln. Brez tvojega dela, mladi prijatelj, brez dela mladih slovenskih sil mozaik našega slovenskega življenja ni zaključen.

Naj bi brezbriznost nikdar ne krhala mladih sil, naj bi nikdar ne razkrajala mladinske skupnosti. Naj nihče od nas ne naklada odgovornost na drugega. Bodi toliko dekleta, bodi toliko fanta, da boš prevzel svoj del in ga tako dokončal, da bo spadal v slovenski mozaik, da se bo ujel z delom ostalih v resnično, zdravo celoto!

To vam želim, dragi prijatelji! Moje srce in moje želje so z vami. Verujem v vašo silo, verujem v vašo odkritost in verujem v vašo zvestobo.

Skljenjeni v medsebojnem spoštovanju stopajmo v bodočnost. Verjemite mi, da je v njej luč, ki bo blago svetila na vse, kar je v ljubezni spočeto in z blagimi nameni rojeno.

MILOST DUHOVNIŠKEGA POKLICA

LUČKA KRALJ JERMANOVA

Max Thurian, menih in teolog iz Taizeja, je postal katoliški duhovnik v Neaplju. Spisal je globoko razmišljanje, posvečeno duhovnikom, ki pa pomaga lahko tudi katoliškemu laiku pri razumevanju duhovniškega poslanstva. Misli iz njegovega razmišljanja naj tudi nam osvežijo pogled na duhovniški poklic.

Posebna narava duhovniške službe, ki je podeljena v zakramentu mašniškega posvečenja, je predvsem v tem, da je duhovnik posvečen Bogu, v osebni združenju, da potem lahko vodi vernike pri božjem čiščenju, prošnji molitvi, oznanjevanju evangelija in k osebni svetosti. Morda se je v preteklosti preveč poudarjalo delovanje duhovnika v službi krščanskega občestva in se je pozabljal, da je duhovnik predvsem božji mož, izbran, da služi Bogu v intimni, osebni in edinstveni povezavi z Njim.

Pred vidikom službe duhovnika občestvu je treba poudariti njegov osebni odnos do Kristusa, ki je bistvo karizme, ki jo je prejel pri mašniškem posvečenju.

Nujno potrebno je, da se zopet najde to prvenstveno mesto ljubezni in kontemplacije Kristusa, katero bo vrnilo duhovništvu njegov najgloblji smisel. V teh zadnjih desetletjih se je morda preveč poudarjalo socialno in cerkveno službo duhovništva in tako zameglilo smisel njegovega „poklica“, izbire, za kontemplacijo in ljubezen samo za Boga, ki mora postati vzor za vzpodbudo božjega ljudstva in vir vsega pastoralnega dela. V tem novem odkritju kontemplativnega značaja duhovništva, v njegovi osebni združitvi s Kristusom se bo morda našla možnost za ohranitev duhovniških poklicev.

„Prezbiter“ ni samo „starešina“, nekdo, ki je odgovoren v občestvu,

strokovnjak v cerkvenem življenju, v besedi in zakramentih; on je tudi in predvsem „duhovnik“, izbran zato, da se ves posvečuje Bogu: tako v liturgiji čiščenja kot v darovanju božjega ljudstva v molitvi, za posvetitev drugih in samega sebe po delovanju Svetega Duha. Ta značilnost duhovnika, ki ga postavi v edinstveno združenje, zakramentalno in kontemplativno, s Kristusom, ga napravi človeka evharistije: on je tisti, ki oznanja božjo besedo, ki daruje Očetu spomin žrtvovanega Sina in ki posveča Telo in Kri Zveličarja z močjo Jezusovih besed in s klicanjem Svetega Duha. Tako postane za duhovnika praznovanje evharistije vir vsega njegovega osebnega življenja in vsega pastoralnega dela: na ta način najde svojo globoko identiteto, bistvo svoje lastne karizme, resnično naravo svojega delovanja, ki je predvsem kontemplativna intimnost s Kristusom, liturgija adoracije, čiščenje, duhovništvo, ki Bogu daruje ljudi, ki so mu bili zaupani, da zanje posreduje in jih posvečuje s pomočjo Besede in Duha.

Pri molitvenem bogoslužju, „brevirju“, se osebni dialog med duhovnikom in Kristusom prepleta ves dan: on je mož molitve in Cerkev. S psalmi se Bogu zahvaljuje in se bori s silami zla, sočustvuje z bolniki in s tesnobami tistih, ki so v nevarnosti. Ko prebira Sveto pismo in cerkvene očete, skuša zediniti svojega duha in srce z mislijo Boga in Cerkev, da to potem z besedo posreduje v svojem

pastoralnem delovanju. S pomočjo priprošenj dviguje Bogu vse tiste, ki so izročeni njegovemu delovanju, da bodo preobraženi po Svetem Duhu. Kot duhovnik posreduje prošnje za občestvo, ki ga vodi, jih nosi v svojem srcu in pred Boga, da bodo razsvetljeni, posvečeni, potolaženi, ozdravljeni. To duhovništvo učlovečenja privede duhovnika do tesne povezave z Devico Marijo, ki je prejela ob vznožju križa poslanstvo, da bo materinska priprošnjica vseh Kristusovih učencev.

Duhovnik je mož molitve, pa tudi mož, ki zna poslušati. Zelo velika je danes pri ljudeh potreba, da se jih posluša, posebno mlade. tesnoba samote in zapušenosti budi željo najti koga, s katerim se more pogovoriti, kateremu lahko zaupa, pri katerem more najti tolažbo in nasvet.

Vrh tega je prejel duhovnik še poseben dar zakramentalnega odvezovanja, ki verniku zagotovi neskončno božje odpustanje. Po tem delovanju sprave duhovnik posreduje moč križanega in vstalega Kristusa, ki odpušča in očiščuje. Pri praznovanju evharistije, pri molitvenem bogoslužju, pri prošnjah, pri poslušanju in odvezi je duhovnik v srcu svojega duhovništva. Oživlja karizmo svojega posvečenja in obnavlja svojo identiteto med božjim ljudstvom. Prav tam se rojeva in hrani vse njegovo osebno in pastoralno življenje.

Priprava duhovnika se začneja in obnavlja v prepričanju, da je bil izbran po volji in klicu božjem za to, da bi živel to osebno združenje, zakramentalno in duhovniško, s Kristusom. Samo iz te združitve more izhajati pastoralno delo, ki gradi Cerkev med ljudmi.

Avtor te proze, ki bi spadala med polfantastično poldejansko pripoved, je BRANKO ŠTANCAR, ki je umrl na posledicah težke operacije dne 9. aprila 1992 v Slovenski vasi v Lanusu. Osebnosti, družinski in drugi podatki so resnični, le imena s poti v Slovenijo in pot sama je izmišljena. Spisati jo je moral začetka leta 1992, ker mi jo je izročil konec januarja, da jo pregledam in popravim. Povedal mi je, da je to njegov prvenec, ni pa omenil, če ga misli objaviti in kje.

Vsi, ki smo šli čez italijanska taborišča, smo ga poznali, in objava tega njegovega spominskega zapisa, ki spominja na dušeslovno črtico, naj bi zbudila tudi naš spomin nanj za kratek čas. Ostane naj kot prvenec-edinec tudi za književno zgodovino in književne teoretike, če bosta kdaj raziskovala osebe, miselnost in vzroke emigracije, posebno argentinske.

Pokojni je bil navdušen pospeševalec slovenskega tiska, s tem pa tudi ohranjevalec slovenstva v Argentini, saj je raznašal v naši skupnosti, poleg mohorjevsk skoraj vse zdomske publikacije v Slovenski vasi.

Tone Brulc

Pismo domovini — tako naj bi se imenovala moja pripoved. Mnogi bodo vprašali, zakaj? Odgovoril bi jim, da bi se lahko imenoval tudi „Deseti brat v tujini“ ali pripoved „O romanju desetega brata“. Razlika bi bila samo v tem, da je tisti pravljični deseti brat moral zdoma, ker zanj ni bilo kruha — že devet jih je bilo pred njim! Oče je gotovo brundal v brado in stiskal pesti, ko je deseti sin moral od doma. Mati pa je najbrž zaihtela že ob njegovem rojstvu in potem ni prenehala do trenutka, ko se je poslovil, ker je vedela, kakšna usoda ga čaka. „Naprij se, da ne boš lačen, ko boš taval po tujem svetu,“ je gotovo trčila med solzami, ko ga je dojila. Bogdan je res rastel hitro kot goba, vitek kot jelka, da bi mu jih pri desetih letih prisodil petnajst. Priden je bil, da ga še ni bilo takega, ubogljiv, kakor so bili samo nekoč otroci. V šoli je bil vedno med prvimi, da se je čudilo vse sorodstvo do tretjega kolena, le odkod se je vzela. Stare ženice so mu napovedovale veliko prihodnost, še celo župnik se je po

*Pismo
domovini*

BRANKO ŠTANCAR

njihovem pripovedovanju začel zanimati zanj in se je resno zamislil nad njegovo usodo.

„Stoj!“ saj ni bilo tako. Kam rinese sanja v prihodnost in hvališ mlado fanté brez vsakega povoda. Bogdan je bil kakor so bili vsi drugi otroci, sin edinec je bil med številnimi sestrami, ni bil deseti brat, ne bi mu bilo treba iskati kruha v tujini ne zaradi pomanjkanja ne zaradi navad. Druge so tičali vzroki, da se je spustil s svojimi starši in sestrami v mrzlo tujino, kjer je preživel več kot polovico življenja. Ni bil oče, ki bi mu potisnil v roke popotno palico, materi še na misel ni prišlo, da bi mu šivala beraško bisago. Druga mati je bila, ki ga je poglala v svet, ki ga ni hotela priznati za svojega sina — mati Slovenija, ki je takrat živela v divjem zakonu, na koruzi, se je včasih reklo, s ko-

munistično Jugoslavijo. Odtrgala ga je od prsi neusmiljeno in poglala borno revše v svet.

Dostikrat se je Bogdan, potem ko je bil že odrasel fant, vprašal, zakaj. Kaj ni bilo kruha tam, kaj ni več sijalo sonce, padal dež, rodila zemlja tudi zanje? Iz šole je poznal tisto Vodnikovo: Od straže hrvaške gor sonce mi pride... Vsega so imeli Slovenci pred stoletji, kako da naenkrat kruha za ene je, za druge ga ni; za ene sladka pogača in mehka pernica, za druge kamen in psotka.

„Kaj ne bi mogli ostati v domovini?“ je premišljal Bogdan. „Kaj ni potrebovala ob koncu vojne, ki je trajala, kakor je prerokovala sveta Sembilja, »leta in leta in še«, požrla toliko mladih življenj, da si še po polstoletju ni mogla opomoči, tudi dela mojih rok in truda mojih sester, izkušenj mojih staršev, ki bi jo v nekaj letih zopet dvignili na noge? Kaj je moralo biti tako, da smo morali iti po svetu samo zaradi tega, ker smo drugače mislili, ne jaz, moji starši, kaj je bila vsa krivda v tem, da smo morali sedemkrat sedem let okušati grenkobo tujine, ne da bi se spomnila domovina drugače na nas kot z obrekovanjem in psovkami: »Izdajalci! Kvizlingi! Zločinci! Zajedalci! Izkoriščevalci!«

Da, moralo je biti tako! Bogdan danes ve, da je bilo nemogoče, da bi bilo drugače. Ve, da so bile izmišljene psovke samo pretveza, da so tisti, ki so prišli na oblast, to tudi obdržali. Ni bil kriv on, krivi so bili starši in staršev starši. Ve, da so časi, ko ni izbire, ko stojiš pred tisto zadnjo izbiro, pred katero so stali njegovi starši I. 1945: Smrt ali rešiti golo življenje v tujino! Ni odločal on, odločali so oni, čeprav bi se tudi on danes ne bi mogel drugače odločiti: Ni mogel dolžiti staršev, da bi lahko ostali v domovini takrat, da bi pustili, da bi se „oni“ norčevali iz njihovega prepričanja, ali pa da bi morali pustiti vse v odločilni uri, potem ko so ga od rojstva do smrti učili moliti Boga in častiti Marijo Pomagaj. Grenak je tujine kruh, kot osji piki so skeleča vprašanja. Zateka se Bogdan, da jim

uide, v spomine iz mladosti. Ni jih treba klicati, že v polsnu se mu vrivajo sami in ponujajo v zavest.

Kot devetleten deček se spominja spokorne procesije v Ljubljani pod Rakovnikom: kvadraten prostor za štirideset tisoč ljudi, lepo urejen oltar na zgornji strani stadiona pred salezijanskim zavodom, leseno mostišče, z zelenjem okrašeno, ki je vodilo do oltarja, belo oltarno ozadje z dvanajstimi pozlačenimi križi — dvanajst apostolov! Šest rdečih stebrov za oltarjem, stadion razdeljen na odseke za posamezne župnije in skupine. Bogdan po tolikih letih še vedno nosi s seboj vonj zelenja, rož, kadila in sveč. Mora se otepatvati spominov kot nadležnih brencljev, da mu na zaidejo v spanje, ne kot sladki spomini na preteklost, ampak kot mučna mōra, ki je uvod v nespečno noč.

Zato? Zato smo morali oditi? Zato, ker smo z večino naroda pripravljali spokorno procesijo, da bi se nas Bog usmilil v najtežji uri? Zato, ker je moj oče sedel poleg škofa dr. Gregorija Rožmana, kot predsednik Zveze kmečkih mladcev? Zato, ker je spokorna procesija privabila toliko ljudi? Tam zadaj je stal njegov svak Jože Jesih, sošolci in prijatelji pa so mu mahali od vsepovsod.

Ne, teh ni več; umrl je škof Gregorij Rožman, umrl v tujini svak, prijatelje in sošolce je razgnal in raztepel povojni čas, ki je bil samo nadaljevanje revolucije. Iz revolucije v revolucijo! Prevetrimo našo hišo! Hej, brigade... Nabrusimo kose... Da, da! Le v ozadju so se oglasili zvonovi ljubljanskih cerkva. Kaj mora biti tako glasbeno ozadje? Pritrkavanje zvonov z Internacionalno in potepuškim, ščuvalskimi pesmimi iz gozdov? Ne, Bogdan ve, da ni bilo tako! Ni se mešalo slavnostno zvonjenje s prošnjami in zmagoslavno pritrkovanje ob „osvobojevanju.“ Še je sikalo zadržano za zaprtimi polknicami oken: Izdajalci! Klerikalci! Tercijalci!

Kot iz mučnih sanj se prebuja Bogdan: nič več ni vonja po kadilu in svečah, le zvonovi še vabijo čisto od blizu vernike v cerkev. Saj to so vendar domači zvonovi, zvonovi cerkve Marije, Kraljice sveta iz Slovenske vasi v Lanusu. Pojo, vabijo in pritrkavajo. Bogdanu se zdi včasih, da pojo zmagoslavno, še večkrat pa otožno, drugič

spet vabljivo. Da, k večericam vabijo. Vabijo tisto peščico ljudi, ki se je strnila okrog cerkve kakor piščeta okrog koklje. Tudi njegovi starši so med njimi in njegove sestre. Vsi tisti, ki so se rešili tam iz leta strahote 1945, ki pa so se že v emigracijskem taborišču v Italiji zaobljubili, da bodo, če se rešijo in znova vrnejo domov iz tujine, zgradili cerkev Mariji v zahvalo. Cerkev v Šiški. Bogdan komaj ve, kaj je to bilo in kje je Šiška. Tako je lepo ležati in poslušati zvonove, ki se kar kosajo, kdo bo koga preglasil, da se bo bolje slišal.

„Da, saj vendar vabijo tudi mene, Bogdana,“ pomisli in skuša vtakniti med druge knjige spomine Ruda Jurčeca „Skozi luči in sence“, ki jih je prebral prejšnji večer. Nekam se upira knjiga, kakor da bi nekaj tičalo zadaj, da knjige ne more poriniti do stene. Znova jo potegne ven in si ogleda, zakaj je ne more spraviti v vrste z drugimi. „Aha, zvitek starega papirja je zadaj.“ Potegne ga ven in namesti knjigo na polico, potem pa si začne ogledovati že porumeneli zvitek papirja, ki ima datum 3. I. 1969 in številko P-172.145. Naslov pošiljavca je Republiški zavod za socialno zavarovanje, Ljubljana, Kidričeva ulica št. 5, Poštni predal 8, morda je 81 ali 84, tega se ne da dobro razbrati, ker je že na robu. Potem sledi: Odločba po 1. in 14. členu zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o organizaciji za socialno zavarovanje in finansiranje socialnega zavarovanja iz Uradnega lista SFRJ št. 54/67, izdanega na zahtevo, ki jo je vložila J. M., rojena tega in tega dne, sedaj živeča v Argentini. Tole odločbo o izplačevanju pokojnine v tujino dovoljuje Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani št. 172.145 z dne 22. X.1965 pokojnine njegovi materi. Bogdan pogleda še drugi list, ravno tako star in pomečan, kjer bere, da je po členih št. 192 in 193 Temelnjega zakona o pokojninskem zavarovanju, Uradni list SFRJ št. 51/54, bilo izdano pooblastilo direktorju s tekočo številko 1-023/3/63 z dne 28.II.1966, zadnja številka leta je zopet neberljiva, da odpiše na prošnjo vlagateljici: Ta je bila kot učiteljica na raznih osnovnih šolah v Sloveniji od 1.II.1912 do 31.VII.1938. Upokojena je bila že leta 1939 zaradi osebnih vzrokov. Imela pa je 26 let, 8 mesecev

in 19 dni delovne dobe, zato je zaprosila za pokojnino, ker je bila premeščena ven iz mesta, kjer je imel stanovanje njen mož in kjer je živela njena družina.

„Oh, uboga moja mati!“ je vzkliknil presenečeni Bogdan, ki ni poznal teh podrobnosti iz življenja svoje uboge matere. „Toliko časa si se trudila in delala za Slovenijo, sedaj ti pa odgovarjajo tako na prošnjo za pokojnino.“

Oče ni maral nič slišati o kakšni prošnji, vse dokler ni zbolel, toda tudi takrat so bili vsi gluhi in je umrl brez vsake pokojnine. Mati je bila še več časa v delovnem razmerju kot oče z državo kot učiteljica, vendar v tem drugem papirju je pisalo: Po tem in tem členu, tega in tega zakona, z dne tega in tega, vam ne moremo izplačati pokojnine!

Umrla je mati, umrl je oče. Toliko časa so vrteli tam v Ljubljani, da sta prej umrla. Toda ves čas sta govorila Bogdanu, kako bosta dobila povrnjeno vse, kar so jim bili dolžni novi oblastniki za vsa leta službe domovini. „Potem, Bogdan,“ takrat so jima zablesteli oči, „bomo šli v Slovenijo. Ne na izlet. Ne na ogled. Ne samo za malo časa. Za vedno bomo šli. Saj ne more mati Slovenija biti tako trda do svojih otrok, da jim ne bi izplačala, kar jim gre. Da so delali zanjo, to bo priznala. Velik praznik bo za nas vse.“ Še so jima blesteli oči, ko sta obmolnila in tudi Bogdan je molčal, da ne bi pretrgal čara, ki ju je privezal tako trdno na domovino, da je po skoraj štiridesetih letih nista mogla pozabiti. Toda, ko sta začela znova, najbrž sta že slutila, da je ne bosta videla več, sta učila Bogdana, da ima še dolžnosti do nje, da jo mora ljubiti, ne, mati je rabila drugo besedo, „čislati“, ki jo je Bogdan le redko kje bral. Odsšla sta tiho drug za drugim, kot da morata biti tudi v smrti skupaj, kot sta bila v življenju.

Bogdanu so dobri ljudje svetovali, da naj si vzame argentinsko državljanstvo, saj si niso mogli predstavljati človeka brez državljanstva. Tudi vožnjo so mu plačali v Slovenijo, da bi jo vendar še enkrat videl, tisto mater, o kateri je vedno govoril. Revež ni vedel, da je še vedno Slovenija v objemu Jugoslavije.

(Konec prihodnjič)

Ta ni nameščen na obeh straneh cerkve, ampak ker so slike le malo večje od starinskih slik na steklu, so vse precej skupaj spredaj na desni strani. Tako tudi zato, ker je zaradi vgrajene zakristije desna stran cerkve precej krajša. Zato so zadnje slike že blizu tabernaklja, ki je v vogalnem kotu cerkve, diagonalno pred njim pa darovanjska miza.

Ceprav nisem prvi vstopil v cerkev, sem se za skupino pri križevem potu pomaknil naprej skoro do mize. Za trenutek sem se predal občutju, da je kar smiselna raporeditev: darovanjska miza, za njo tabernakelj, kaj blizu teh dveh na desni pa križev pot. Deloma zaradi hipne predanosti temu občutju, še bolj pa zato, ker nihče od skupine ni izkazal pozornosti evharističnemu Jezusu — so pač prišli v cerkev nadaljujoč svoj razgovor — sem v nekem nemiru okleval, da ne bi edini zgedal pobožnjaški, ali naj s poklekom izkažem pozornost Odrešeniku, tako blizu v Rešnjem telesu bivajočemu. Začutil sem neki očitke, da iz obzirnosti do drugih ne poklekem pred svojim Zveličarjem. Da bi se znebil nemira in očitka, sem bolj

podzavestno kot zavestno prislunil umetnikovi razlagi: o barvah, o posameznih figurah, o skupinah na nekaterih slikah... Toda nemir se mi je prikradel nazaj in očitek z njim: poslušaj umetnikovo razlago, evharističnemu Jezusu tako blizu pa nisi s poklekom ali vsaj s poklonom izkazal pozornosti.

Spet sem prislunil umetnikovim besedam, pa spet sta prišla nemir in očitek. Izmenjavala sta se.

Čez kakšnih dvajset minut se je skupina začela oddaljevati od križevga pota in se v razgovoru pomikala proti vratom, ne da bi izkazali pozornosti Jezusu v svetem Rešnjem telesu. V razgovoru se niso spomnili, da bi se spodobil akt počastitve Odrešenika, čigar pot na Golgoto so gledali na slikah in z umetnikom vred uživali. Ko so bili že skoro vsi obrnjeni proti vratom, sem jaz končno le zmoget pol pokleka. Pa sta se me takoj lotila nemir in očitek: Šele sedaj, ko so že vsi obrnjeni k vratom, napraviš ta poklek.

Z nemirom v duši sem se tudi jaz obrnil proti izhodu in odhajal iz cerkve. Nemir je popustil med raz-

Daj, Gospod, da bi umetnine nas dvigale k Tebi!

Mala skupina osem izobražencev, razen dveh vsi na visokih družbenih položajih, se nas je nekega večera zbrala pri simpatičnem župniku na robu mesta. Vse bi smel označiti za katoliške laike z močnim zanimanjem za politična dogajanja. Razgovor o teh je bil zanimiv in je marsikaj nudil.

Cez kakšno uro nas je župnik povabil, da bi šli v cerkev pogledat novi križev pot; da ga bo razlagal navzoči umetnik sam, ki je ta križev pot cerkvi podaril. Začeli smo se pomikati gor v cerkev. Pri vhodu je župnik dal prednost gostom, zato je zadnji vstopil. Razgovorjajoč se, se je skupina ustavila pri križevem potu.

govorom pri prigrizku, ki ga je pripravil župnik.

Ko sem doma sedel v naslonjač, slo je že na polnoč, mi je takoj stopil pred oči naš oglede križevga pota pred dvema urama in pol. Vrivalo so se mi razne misli in očitki. Če bi gledali ta križev pot na umetniški razstavi, bi bili upravičeni predati se le umetniškemu užitku, čeprav naj bi kristjan pri tem vsaj bežno pomislil na Jezusovo dejansko pot na Golgoto in njen odrešenjski pomen. Toda v templju božjem uživati le umetniški prikaz Jezusovega pota na križ in ne izraziti pozornosti Odrešeniku, v svetem Rešnjem telesu bivajočemu? Zakaj sta umetnina in umetnikova razlaga odtegnila nas od akta počestčenja? Pa bi bil moral umetniško izdelan križev pot nas nagniti k temu! Saj to bi bila vloga umetnin v naših cerkvah! L'art pour l'art je v templju božjem nesprejemljiv! A žal, da nas občudovanje umetnin v naših cerkvah skoro vedno odtegne od meditacije njihove vsebine. Mar zato, ker nas je liberalizem v kulturi že tako prežel, da brez odpora sprejemamo, da mora-

OB ZDRUŽITVI SLS IN SKD

Pogovor urednika DŽ s podpredsednikom SKD
DR. MARKOM KREMŽARJEM

V soboto, 16. maja 1992, se je v Ljubljani v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma vršil II. kongres Slovenskih krščanskih demokratov z udeležbo predstavnikov krščanskodemokratskih strank iz Avstrije, Italije, Nemčije, Bavarske, Češke, Nizozemske in Hrvaške. Zdomsko SLS so zastopali dr. Peter Klopčič za Kanado, inž. Marjan Struna za zahodno Evropo in dr. Julij Savelli za Argentino.

Kongres je z množičnim odobravanjem izrazil odločitev o združitvi zgodovinske SLS, katere zbor zaupnikov je teden dni prej s 85% večino izrazil isto odločitev. Priprave na ta zgodovinski dogodek so trajale dve leti.

OB ZDRUŽITVI SLS IN SKD, KAJ NAM LAHKO POVESTE O DELOVANJU SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE V DESETLETJIH ZDOMSTVA?

Kot veste, obhaja SLS letos stoletnico svojega obstoja. Na pobudo prvega Slovenskega katoliškega shoda je bila ustanovljena na podlagi cerkvenega socialnega nauka.

Od takrat naprej je SLS vzdrževala svojo temeljno strukturo in izvoljeno vodstvo skozi vsa obdobja preganjanj, okupacije, revolucije in zdomstva. Ker je politična stranka po svoji naravi združenje ljudi, ki gledajo enako na osnovna družbeno vprašanja in v skladu s svojimi nazori poskušajo oblikovati družbo ter usklajati koristi v splošno blaginjo, je jasno, da je v nekaterih obdobjih mogla opravljati SLS le del te naloge.

V zdomstvu, na primer, je bilo mogoče le posredno vplivati na razvoj dogodkov v domovini. Vendar je SLS, skupaj z drugimi demokratičnimi strankami, združenimi v SNO, predstavljala tisti del naroda, ki ni sprejel in ne priznal totalitarne oblasti, katero je prinesla komunistična revolucija. Politična emigracija brez organiziranega vodstva bi nehala biti realnost in bi se spremenila v prazen pojem. Družbena misel, ki jo je širila SLS tudi v zdomstvu, je bila skladna s smernicami njenih ustanoviteljev. Zvestoba načelom, skupni preteklosti, žrtvam komunizma in slovenskemu narodu je bila gonilna sila vse naše emigracije in zato tudi njenih političnih strank.

Pri tem si SLS ne lasti posebnih zaslug. Mnogi rojaki, ki so vneto delovali za slo-

venstvo in demokracijo, niso bili njeni somišljeniki. Res pa je, da je, povezana v SNO, pripomogla na raznih področjih ohranjanju zavesti odgovornosti in poslanstva, ki ga ima emigracija. Hkrati pa je vsa leta zastopala slovenski narod v mednarodni Zvezi krščanskih demokracij, ki so vedno priznavale njeno legitimnost.

Od leta 1947 dalje je bila SLS redna članica „Srednjeevropske zveze krščansko demokratskih in ljudskih strank“ ter bila po njej včlanjena v Evropsko zvezo krščanskih demokracij. Te stike je vzdrževal prva leta soustanovitelj Srednjeevropske zveze dr. Miha Krek, kasneje pa podnačelnik stranke dr. Ludovik Puš. Po njegovi smrti je prevzel isto odgovornost podnačelnik dr. Peter Klopčič, s katerim je, posebno v zadnjih letih, uspešno sodeloval Marjan Struna, iz Francije.

Lahko rečemo, da je seme, ki sta ga sejala s svojimi sodelavci dr. Krek in dr. Puš, po dolgih letih vztrajnosti rodilo sadove. Vendar brez notranjega dela, ki ga je opravljal dolgoletni načelnik stranke Miloš Stare, bi naši zastopniki v mednarodnih organizacijah ne imeli zaslombe kot so je bili deležni.

ZAKAJ JE BILO O TEM RAZMERA MALO PISANEGA IN GOVOR-

14. avgusta 1990 v Stamsu. Na grobu patra Bernarda, ki je kot begunec iz Stične s slovenskimi patri in brati obnovil samostan v Stamsu. Struna, opat, Vombergar, Čretnik, Miklavčič, Kremžar, Peterle, Klopčič, Bretina. Tu so ob koncu zapeli zahvalno pesem.

JENEGA?

Vztrajanje ni novica. Zato pa je toliko težje in večkrat nevhvaležno opravilo. Iskanje stikov ni vedno uspešno in malokdaj primerno za objavo, izjave in prošnje ne nalete vedno na odziv, večkrat neodgovorena korespondenca in ne vedno uspeša srečanja imajo smisel le, če ima človek vero v prihodnost in v pravilnost načel, katera zastopa. Spomnim se, kako so na nekem sestanku pred mnogimi leti očitali Milošu Staretu, ker ni mogel pokazati „uspehov“. Vse to drobno, a potrebno delo, ni napisano in bo ostalo nepoznano.

KAKO JE PRIŠLO DO PRVIH STIKOV IN SODELOVANJA S SKD?

Mednarodni kongres Krščanske demokracije v Budimpešti leta 1990, kamor je bila SLS povabljena, je bil povod, da smo se sestali predstavniki SKD in SLS v Parizu. Dogovorili smo se za skupen nastop. Delegacijo je po dogovoru vodil predsednik SKD Lojze Peterle, Kmečko zvezo je zastopal Ivan Oman, SLS pa Marjan Struna, ki je imel tedaj največ osebnih stikov med evropskimi krščanskimi demokrati.

Kmalu po tem sva se sestala z gospodom Peterletom v Clevelandu. Najvažnejše srečanje med predstavniki SLS in SKD pa je bilo gotovo leta 1991 v Stamsu na Tirolskem. Na ta večdnevni sestanek so bili povabljeni tudi zastopniki Kmečke zveze, ki pa na žalost niso prišli. SLS smo tedaj zastopali, poleg mene, podnačelnika arh. Jure Vombergar in dr. Peter Klopčič, svetovalec prelat Ignacij Čretnik ter člana načelstva gospoda Marjan Loboda in Marjan Struna. SKD pa so zastopali predsednik Lojze Peterle, podpredsednik dr. Franc Miklavčič, glavni tajnik Peter Reberc in

gospod Pavle Bratina. Sklenjeno je bilo, da bomo delali za združitev strank na osnovi programa. SLS je tedaj že imela izdelan in odobren svoj posodobljeni program, medtem ko so SKD bili sredi priprav. Sestanek se je nadaljeval v Ljubljani, kjer smo navezali stike še z drugimi člani SKD.

Kasneje sem preživel dva meseca v Sloveniji, kar je povečalo medsebojno spoznanje in utrdilo zaupanje.

KAKO BI OCENILI ZGODOVINSKI POMEN TE ZDRUŽITVE?

Da je krščanska in demokratična stranka vzdržala najprej v ilegali in nato v zdomstvu pol stoletja in se nato vrnila v domovino, je prav gotovo znak, da je doma in v tujini tlel isti ogenj. Brez skupnih idealov združitev ne bi imela smisla, brez demokratične strukture, tu in tam, pa bi bila nemogoča.

Posebno pomembno pa je, da ima zdaj Slovenija v svetu, s pomočjo SKD, svoje prvo enakopravno politično predstavništvo v Republiki Sloveniji. Poleg enega od podpredsednikov, ima zdomstvo pravico do petih zastopnikov v Svetu SKD. Ti zastopniki so zaenkrat dosedanji podnačelniki

SLS ali njih namestniki. V vseh območjih pa bodo kmalu nove volitve v skladu s statutom, ki sta ga sprejela Zbor SLS in Kongres SKD.

ALI BOSTE IMELI ŠE NAPREJ KAKO AVTONOMIJO V SKD?

V SKD smo enakopravni člani in SLS se ji je pridružila kot enota. Od predstavnikov posameznih Območij (Argentina z latinsko Ameriko, Evropa, Kanada, ZDA in Avstralija) bo odvisno, če bodo v Svetu SKD nastopali enotno. Združitev je pričetek novega obdobja v stranki. To odpira možnosti, a zahteva tudi odgovornega sodelovanja. Ker predstavniki zdomstva v Svetu SKD lahko glasujejo tudi pismeno ali po pooblastilu, je njihova prisotnost več kot le simbolična.

VEČKRAT SLIŠIMO O BREZPOMEMBNOSTI POLITIČNEGA DELA V TUJINI. KAJ PRAVITE NA TO?

Take malodušne glasove je bilo v preteklosti slišati precej pogosto. Čas je pokazal drugače.

Če bomo Slovenci hoteli živeti svoje poslanstvo v tujem svetu, bomo morali, kot

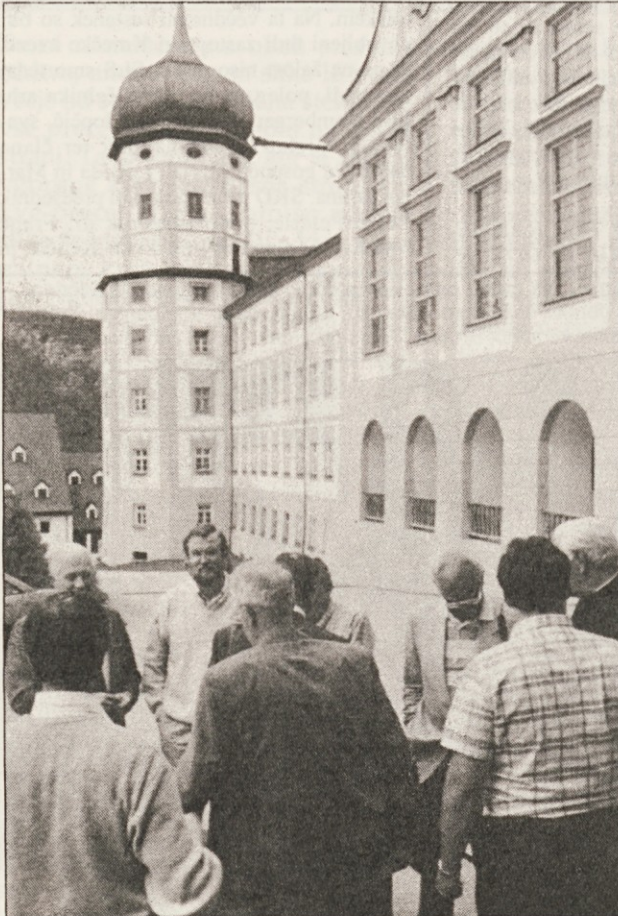
do zdaj, krepiti svojo lastno življenjsko silo, hkrati pa gojiti gospodarske, kulturne in politične vezi z domovino.

Dokazali smo, da je mogoče živeti v svetu, zdaj stojimo vsi rojaki pred skupno nalogo, da ustvarimo resnično Slovenijo brez meja. Slovenska država je pri tem potreben, a vendarle nezadosten pogoj. Življenje naroda je v ljudeh, to je v vsakem od nas. Čeprav se le ena sama politična stranka v domovini zaveda pomembnosti diaspore za narodovo rast in ne le za razne nabirke in podpore, lahko upamo, da žrtev našega zdomstva ni zaman.

ALI SE BOSTE IMENOVALI OD ZDAJ NAPREJ SKD?

Odkar sta se obe stranki odločili za združitev, smo SKD. Nekdanja SKZ je uradno zavarovala ime SLS z namenom, da bo uporabljeno po združitvi strank. Na žalost, si ga je kasneje privzela sama. Predsednik SKZ gospod Ivan Oman je to jasno potrdil ob svojem izstopu iz stranke, ki jo je ustanovil. Ne smemo pa pozabiti, da je SLS na vseh mednarodnih tiskovinah in stikih že desetletja uporabljala ime „Slovenska ljudska stranka — Krščanska de-

Isti iz prejšnje slike na samostanskem dvorišču v Stamsu.

mokracija⁴⁴. To je bilo potrebno za pojasnitev naše svetovnonazorske usmerjenosti.

V zdomstvu bomo nekaj časa uporabljali kratice SKD-SLS, dokler ne bo vsem članom in somišljenikom zgodovinske SLS jasen pomen združitve.

ALI BOSTE PRIČELI Z VPISOVANJEM NOVIH ČLANOV V SKD?

Takoj, ko prejmemo od tajništva SKD nove statute in program, bomo po vseh Območjih pričeli s potrjevanjem članstva in z vpisovanjem novih članov.

KAKŠNE PRAVICE IN DOLŽNOSTI BODO IMELI ČLANI SKD V ZDOMSTVU?

Iste kot njihovi vrstniki v domovini. Izmed sebe bodo izvolili krajevne odbore in predsednika Območja, ki jih bo zastopal v Svetu SKS. Dolžnost teh predstavnikov bo delovati v skladu s Programom SKD in posredovati njenemu vodstvu mnenja in poglede zdomske skupnosti.

Pridružitev SKD ne pomeni odstopa od naših načel ali odklona od skupne preteklosti. Nasprotno, zdaj imamo svoj glas v domovini. Upajmo, da ga bomo znali prav uporabljati.

Sklepna izjava SKD in SLS

Potem, ko so bili s prvimi svobodnimi volitvami dne 8. aprila 1990 v slovenski domovini po 45 letih komunističnega totalitarizma vzpostavljeni pogoji za demokratični razvoj, čuti SLS v izseljenstvu potrebo, da pri tej dejavnosti sodeluje, saj si je ves čas v emigraciji prizadevala za vzpostavitev demokracije v Sloveniji. Zvesta svoji, zdaj že stoletni, nepretrgani, demokratiški in krščanski tradiciji je skupaj z drugimi političnimi strankami predstavljala tisti del naroda v zdomstvu, ki ni klonil pred komunističnim režimom.

SLS je sodelovala v predkongresnih dejavnostih SKD, zlasti pri sestavi razširjenega statuta, ki med drugim določa njeno bodoče sodelovanje v izseljenstvu in zdomstvu, in programa, ki ga navdihujejo iste tradicionalne osnove krščanskega dru-

PARTIZAN NEKOLIKO DRUGAČE

ODGOVARJA
P. KUKOVICI

Objavljamo odgovor p. Cerarja p. Kukovici, ne moremo pa v celoti objaviti 10 strani iz knjige zaradi pomanjkanja prostora; izbrali smo iz teh strani le nekaj avtorjevih misli, ki se nam zde najbolj važne. Povabili smo p. Kukovico, da bi tudi on lahko k temu odgovoru kaj pripisal. Tudi njegov zapis objavljamo v tej številki naše revije in s tem zaključujemo debato o tej knjigi.

Uredništvo DŽ

P. Lojze Kukovica, slovenski jezuit, ki živi v Argetini, je v letošnji januarski in februarški številki Duhovnega življenja objavil daljši zapis o moji knjigi *Partizan nekoliko drugače*. To knjigo je leta 1988 izdala Založba obzorja v Mariboru in jo naslednje leto ponatisnila. P. Kukovica pravi, da se je ob branju te knjige „seznanil s plemenitim in dobrim človekom, strastnim iskalcem resnice, obenem pa značajno trdnim človekom, ki se je v vseh okoliščinah trudil živeti skladno s svojo vestjo“.

V nadaljevanju pa pove, da je v moji knjigi našel tudi na pogled, ki niso sprejemljivi, ter na nekatere trditve, ki se mu zdijo krivične in celo žaljive.

Čutim dolžnost do p. Kukovice, ki me preko omenjene revije javno nagovarja, da mu po isti poti javno odgovorim. Čutim tudi dolžnost do bralcev DŽ, posebno tistih, ki moje knjige niso bra-

žbenega nauka, bogato izročilo slovenske krščanske socialne misli ter izkušnje modernih krščanskih demokracij v Evropi in drugod po svetu.

Ob tej priložnosti izreka vodstvo SLS, v imenu svojih članov in somišljenikov, iskreno priznanje voditeljem, članom in sodelavcem SKD za ponovno obujanje krščansko demokratskih idealov v našem narodu. Pogumno in odločilno so sodelovali tako pri demokratizaciji Slovenije kakor pri doseganju slovenske, mednarodno priznane državnosti ter sooblikujejo novo poglavje slovenske politične zgodovine.

Na podlagi gornjih ugotovitev je Zbor zaupnikov SLS v zdomstvu izrazil svojo voljo pridružiti se Slovenskim krščanskim demokratom, kateri to pridružitve sprejemajo na svojem II. kongresu, dne 16. maja 1992.

Podpisnika izražata svoje globoko prepričanje, da pomeni ta izjava pomemben premik v razširitev in utrditvi strankinega delovanja, in ne nazadnje, predstavlja pomemben prispevek v povezovanju slovenskega občestva doma in po svetu.

Ljubljana, 16. maja 1992

dr. Marko Kremžar
načelnik SLS v zdomstvu

Lojze Peterle
Predsednik SKD

KAJ NAM PIŠEJO?

li, da jim razložim svoje poglede na nekatera razmišljanja, ki jih p. Kukovica v svoji razpravi navaja, njihova pravilnost pa je po njegovem sporna. Prepričan sem, da bo uredništvo DŽ moj odgovor objavilo, in prav tako ne dvomim, da bo to storilo tudi uredništvo Ameriške domovine v Clevelandu, ki je razpravo p. Kukovice v treh zaporednih številkah ponatisnilo.

Moj odgovor bo imel dva dela. Prvi del bo dobeseden ponatis treh poglavij iz moje knjige. To se mi zdi mnogo bolj preprosto, kot ponovno nizanje njegovih vprašanj in mojih odgovorov. Obenem se bo videlo, da sem na njegova vprašanja odgovarjal že takrat, ko sem knjigo pisal.

(Sledi ponatis poglavij):

Ali sem imel mirno vest? (str. 71-73)

Črno in belo (str. 73-77)

Beseda o „narodnih izdajalcih“ (str. 77-80)

(Ta besedila prilagam v fotokopiji)

Komuniste sem poznal v gimnaziji, še več in še bolj sem jih spoznal v NOB. Vedel sem, kakšno stališče imajo do religije. Vedel sem tudi, da posnemajo Stalinove metode, in vedel, kaj je Stalin v Rusiji naredil s Cerkvijo. Kako sem pri vsem tem mogel postati in ostati partizan, sodelovati s komunisti in imeti mirno vest?

Kam pa naj bi šel, da bi si vest pomiril? Med belogardiste, da vzamem v roke orožje, ki mi ga bodo dali Nemci, okupatorji, ki so zato osvojili našo deželo, da jo naredijo nemško? (str. 71)

Kljub temu nisem bil miren. Čutil sem se sokrivega za vse zlo, ki so ga počeli partizani med vojno in kar ga bodo storili po zmagi. (72)

Omenjena belina (pri partizanih, op. DŽ) je izgubljala svoj lesk tudi ob predvidevanjih, da komunisti sicer govorijo o svobodi, načrtujejo pa revolucijo in prevzem oblasti.

Pri domo-

branchem sem mogel imenovati belo, da so se uprli komunizmu v prepričanju, da bi ta pomenil uvajanje tiranije Stalinovega kova v naši deželi. Proti tej tiraniji so se uprli celo naši komunisti leta 1948...

...Črno pri belih pa je bilo, da so se v vprašljivejšem boju za vero povezovali z okupatorjem, od njega prejemali orožje in šli z njim na Slovence. (74)

Čudno je tudi to, da se je v tistih težkih časih našlo nepričakovano veliko število „izdajalcev“. Po Dolenjskem in Notranjskem so bile ponekod cele vasi belogardistične. V Kočevskem Rogu leži pobitih nad deset tisoč domobrancev, v tujino pa jih je ob koncu vojne zbežalo nekajkrat toliko. Mnogi so odšli z družinami. Razkropili so se po vseh celinah, ustanovili pa so si kulturna središča s šolami, domovi in bogato časopisno bero. V teh šolah učijo otroke in vnuke slovenščino, jih vzgajajo v ljubezni do slovenstva, pišejo slovenščino, ki po skrbnosti ne zaostaja za tisto v matični domovini. (79)

To je samo deset strani, prepisanih iz moje knjige, ki jih obsega dvesto. Kaj vse bi v njej našel, kdor bi jo prebral v celoti. Spoznal bi, da je knjiga, ki jo bere, knjiga razmišljanj, en sam velik esej, kot jo je označil p. Kukovica. Ne izogiblje se nobenih vprašanj, tudi takih ne, ki utegnejo zaboleti. Ne daje dokončnih sodb, temveč jih prepušča zgodovini, kot se za esej spodobi. Ne sodi, no obsoja, ne spravlja v predale, vprašanja, ki jih zastavlja, pušča odprta, naj si bralec ustvari o njih lastno mnenje. Res pa je, da knjiga presoja, tehta, išče resnico, ugotavlja, da zlo ni samo na eni strani in dobro ne samo na drugi, temveč da sta dobro in zlo v življenju prepletena in ju je težko prepoznati, kaj šele razločiti. Zato skuša biti knjiga razumevaljoča in opravičujoča. Razlikuje ideje in ljudi, ki ideje zastopajo. Zaveda se, da je zmotljiva, dopušča, da drugi gledajo na stvari in dogodke drugače in zato ve, da vsi bralci ne bodo zadovoljni z vsem, kar v njej piše. Veseli pa se, ko vidi, da po vseh spremembah zadnjih let ne najde stavka, ki bi ga bilo treba preklicati, spremeniti ali izpustiti. (V prodajalnih knjige ni dobili, imam jih pa nekaj v lastni zalogi: Magdalenski trg 3, Maribor, Slovenija).

Drugi del mojega odgovora bo krajši. V njem je obdelanih nekaj postavk, ki se jih je p. Kukovica dotaknil, a v knjigi nanje sploh ni odgovorjeno ali pa je premalo.

Najprej o g. Klepu in njegovi skupini. P. Kukovica pravi, da bi rad v tej skupini našel tudi mene, a me v njej ni. Kolikor mi je znano, je g. Klep eden od tistih slovenskih komunistov, ki so od vseh začetkov sodelovali s partizani. V domačem kraju je bil eden od vodilnih, ki so vzdignili vstajo proti Nemcem, med

ODGOVOR NA ODGOVOR

Hvaležen sem vam za vaša pojasnila in vam bodo gotovo hvaležni tudi bravci Duhovnega življenja. Vsak naj si sam ustvari lastno sodbo na podlagi misli, ki jih tako vi kot jaz podajava bravcem. Poskušal bom biti, kolikor se dá, kratek.

1. Prepišem vašo izjavo s str. 80 vaše knjige, kjer pravite: „Ogenj revolucije pri nas ni vzplamtel po naključju, temveč so ga prižgali oni (komunisti), to pa pomeni, da so bili začetniki prelivanja bratske krvi.“ Dopolniva to vašo ugotovitev še s tem, kar pišete na strani 74, ko pred svojo odločitvijo za pristop k partizanom ugotavljate, da „komunisti sicer govori-jo o svobodi, načrtujejo pa revolucijo in predvsem prevzem oblasti“. Iz tega je razvidno, da ste dosti jasno vedeli, za kaj je šlo v tistih časih. In če sedaj navedenemu besedilu iz vaše knjige pridenemo še to, kar ste čutili, ko ste razmišljali o pristopu k partizanom, namreč da ste se že vnaprej čutili nekako „sokrivega za vse zlo, ki so ga počeli partizani med vojno in kar ga bodo storili po zmagi“ (str. 72), se ne morem načuditi, kako da vas vsi ti razlogi niso mogli prepričati, da vaše mesto ne more in ne sme biti pri partizanih. Še bolj se čudim, da se vam še danes zdi vaša odločitev pravilna, ko ste doživeli, da so bile vaše slutnje daleko presežene po dejanskem postopanju komunistične partije tako med vojno kot po njej.

2. Tudi naslednja vaša ugotovitev je pomembna, ko namreč pravite na str. 74, da je bilo „tvegano iti v boj že leta 1941, kar so pokazale številke, ko se je vojna končala“, da je namreč Slovenija v razmerju z drugimi okupiranimi deželami utrpela izredno veliko izgubo življenj in seveda tudi drugačnega razdejanja. S tem samo potrjujete mojo tezo, da je bilo začeti „osvobodilni boj“ v tistih razmerah in proti tako močnemu sovražniku proti najbolj osnovnim narodnim interesom. In ponavljam, kar sem v svojem članku že povedal: Slovenije niso osvobodili partizani, njena osvoboditev je bila sad in posledica zavezniških zmag, njihovega orožja in silne vojaške premoči. Tudi junštvo mora biti v skladu s pametjo, drugače ima lahko videz junštva, v resnici je pa lahko zločinska lahkomi-selnost in predrznost. Komunistična stranka gotovo ni bila prav ona, še manj edina poklicana, da bi odločala o tem, ali naj se tedaj začne boj proti okupatorju. Drugi narodi, nič manj patriotični kot naš (ki jih vi navajate), so to uvideli in počakali na res ugodne trenutke, malo

pred zlomom osnih sil, da so začeli z vstajami. Tako so svojim prebivalcem prihranili neizmerno veliko nepotrebne-ga trpljenja in gorja. A naši komunisti so imeli z „Osvobodilno fronto“ druge namene, zato jih ti strateški in humanitar-ni razlogi niso zanimali.

3. Nadalje vi predstavite boj med Osvobodilno fronto in njenimi nasprot-niki (domobranci in drugimi) kot neko dilemo med dvojnimi zlom. V tej dilemi ste se vi odločili za „manjše zlo“ — za partizanstvo. Mislim, da je dilema bila napačno postavljena. Ni šlo za manjše in večje zlo, šlo je za protipraven in zato krivičen napad komunistične stranke in na drugi strani za upravičeno samo-obrambo naroda proti temu poskusu. Komunistična stranka je organizirala partizanstvo z jasnimi in edinimi namen-om, da uvede pri nas z nasiljem bolj-ševiški sistem. To je bil usoden napad na vse, kar je bilo in je še Slovencem drago in kar smo hoteli braniti za vsako ceno in smo imeli za to vso pravico in tudi moralno dolžnost. Ogrožal je našo vero, našo moralo, naš način življenja, našo svobodo, naša življenja. Šlo je za bistvene narodove vrednote. In ne gre tu navajati evangeljskih besed, ki govorijo proti nas-ilju, tudi ne misli, da Boga ne smemo braniti z orožjem. Šlo ni za Boga (vsaj neposredno ne), temveč za obrambo konkretnih življenj, v Bogu utemeljenih naravnih in osnovnih človekovih pravic in vrednot. Obramba teh pravic in vred-not pa je pravica in pogosto celo moral-na dolžnost posameznega človeka in človeških skupnosti, tudi celega naroda. In za to je šlo pri nastanku in delovanju Vaških straž in poznejših domobrancev. Najprej so začeli braniti gola življenja, pozneje je postalo očitno, da gre za nar-odovo svobodo in narodovo kulturo in krščansko vero. Šlo je tudi za bodoče generacije.

Kdor se brani pred napadalcem, mu lahko povzroči mnogo fizičnega zla. A to zlo si mora napadalec pripisati sebi; preneha naj s svojim napadanjem in prenehala bo tudi obramba. Učinkovita obramba ne izključuje tudi nasilnih sredstev, v kolikor so ta potrebna. Iz-ključuje le nemoralna sredstva. Kdor mi hoče vzeti življenje, se mu smem posta-viti v bran in če ni drugega sredstva, ga smem celo ubiti. Samoobramba je mor-alna pravica, pogosto dolžnost. To sami veste iz najbolj osnovne moralne teolo-gije. Seveda obramba, če naj bo učinko-vita, vključuje tudi to, da potencialnemu napadalcu preprečim vsak eventualen nadaljnji napad, da prestrežem in prehi-tim njegov napad. Pri nas je šlo za pravo obrambno vojno, ki je, žal, prinesla veliko trpljenja in smrti. A vse to gre na račun napadalca. Prava dilema za vas in za druge v tistih časih je bila le: ali sto-pim na stran krivičnega napadalca ali pa na stran pravične samoobrambe. Načel-na pravilnost in upravičenost obramb-nega boja je evidentna. In te načelne

pravilnosti in moralne upravičenosti tudi ne morejo omajati morebitni prestopi pravih meja, ki so se včasih tudi z naše strani dogodili. So bili in so obžalovanja vredni. Kdor se je torej vključil v parti-zanstvo, je dejansko stopil na stran krivičnega napadalca. Večina tega ni ve-dela, ker se je dala zapeljati krilatlici „os-vobodilnega boja“. A osebna zmotna ne spremeni objektivnega dejstva. Le oseb-no ga opraviči pred njegovo vestjo.

4. V resnici bi narod moral braniti tisti, ki je imel oblast v rokah. To, raz-zumljivo, je bil dejansko okupator. Ker tega okupator ni hotel storiti, je imelo ljudstvo samo pravico, da se brani, kakor se najbolj more. Tako je prišlo do tega, da je narod zahteval orožje od tistega, ki ga je bil po mednarodnem pravu dolžan braniti — od okupatorja. Ali naj bi se dal še naprej brezobrambno moriti in mirno gledati, kako se boljševizira njegova do-movina? Po nobeni logiki to ni bilo sodelovanje z okupatorjem. Domobranci se niso borili za zmago Nemcev. Takšno govorjenje lahko služi kot pocen-i propagandno sredstvo, a res samo kot to.

5. Nadalje prav pravite, da „kdor je količkaj psihologa, bo zatrdil, da je ne-mogoče, da bi v najhujši uri, ki jo je pre-življal narod, ta sloj (namreč duhovniš-ki) s škofom na čelu čez noč postal izda-jalski in se udinjal sovražniku slovenstva številka ena — Nemcu zaradi samega izdajstva. Če so se torej z Nemcem pove-zali, jih je k temu moral nagniti nez-nansko velik razlog“ (str. 77). Da, nez-nansko velik razlog. In ta je bil: obram-ba proti brezbožnemu boljševizmu, ki je hotel našo katoliško Slovenijo po boljševiško preurediti. Ne takrat ne danes ne morete verjeti, da bi vsi slovenski duhov-niki s škofom na čelu čez noč postali narodni izdajalci. In da bi svoje ljudstvo vodili v narodno izdajstvo! Žal je moč-neje zvenel v ušesih premnogih Sloven-cev lažni glas o narodni osvoboditvi kot pa dramatični poziv njegovih duhovnih pastirjev. Čudim se, da ste bili tudi vi med temi. Kako ste se mogli prepričati, da je bolje verjeti brezbožnemu komu-nizmu, o katerem ste morali vedeti, da v njegovi „moralni“ uživa častno mesto tudi laž in prevara, in se niste mogli zanesti na tiste, ki so nam bili končno vendarle od Boga postavljeni za pastirje in vod-nike. Prisluhnili ste raje sovražnikom vere in Cerkve, prešliši pa glas svojih pastirjev. Spoštujem vašo odločitev, ne morem je pa razumeti. Tudi ne morem razumeti vaše druge dileme: ali se pridružim partizanstvu ali naj grem k do-mobrancem in z nemškimi orožjem po-bijam svoje brate. Bila je namreč še tretja možnost: umakniti se pred partizani in se ne pridružiti domobrancem. Domo-branci so bili prostovoljci. Ničhe ni pris-iljen stopil v njihove vrste. Kdor ni hotel k njim, je lahko mirno živel naprej v civilnem življenju.

6. Pravite tudi, da je večina partiza-

nov prihajala iz katoliških družin. Po eni strani je to res, ker je bil pač naš narod v veliki večini katoliški. Vendar je to le delno res. Iz svojega lastnega kraja vem, da so šli v partizane tisti „katoličani“, ki svojega katoliškega življenja niso resno jemali. Pa ne le to! Veliko med njimi je bilo delomrznežev, avanturistov, zagrenjenih ljudi, pogosto pravih izpriječev. In tako se je na splošno govorilo o partizanih.

Poznal pa sem tudi nekaj idealnih ljudi, ki so bili pri partizanih. Klic svobode jih je premamilo. Kar pravite o domobranski propagandi, je v neki meri res. V zanosnih govorih in izjavah so včasih uradni propagandisti izjavljali, kar je bilo v nasprotovanju z mišljenjem in čutenjem večine protikomunistov. Razlika med partizani in domobranci je bila v tem, da so bili takšni izbruhi pri nas izjeme, pri partizanih je bila to vsakdanja hrana, podžiganje sovraštva je bilo tam načelo in norma. Sami to pričate v svoji knjigi.

7. Nerazumljiva je tudi vaša primerjava med OF, ki so jo organizirali komunisti, in med res vseslovenskim odporom ob napadu jugoslovanske, partijske vojske na Slovenijo, lani.

V drugi svetovni vojni se je odločala narodova usoda na tujih bojiščih in na mednarodnih diplomatskih forumih. Kar je ob takih razmerah lahko storil narod, je bilo skrbeti za svoj fizični obstoj. Ob napadu jugoslovanske armade na Slovenijo pa smo bili prepuščeni sami sebi. Preživeti nove samostojne Slovenije se je odločalo na naših tleh in je bilo skoraj izključno v naših rokah.

Dokler boste kljub vsem nasprotnim dokazom vztrajali pri mnenju, da je ko-

munistična stranka organizirala OF proti okupatorju in ne za dosego svojih revolucionarnih namenov, se ne bova mogla sporazumeti. O tem sem vam že ponovno govoril. Vendar tudi če se za trenutke postavim na vaše stališče — ki ga seveda ne priznam — kot da se je OF res borila proti okupatorju, tudi za ta primer velja, da je OF skušala narod pritegniti v ta upor s pomočjo ustraševanja in samohotne monopolizacije tega boja. Komunistična partija, ki si ni nikdar mogla lastiti narodnega predstavnštva, si je to vlogo protipravno uzurpirala in jo skušala s silo uveljaviti. Lani pa je v obrambo naše komaj izglasovane samostojne republike Slovence pozvala v boj zakonita, demokratsko izvoljena, slovenska oblast, resnična predstavica naroda.

Pa še drugače je lahko uvideti, da je trditev, kot da je bil ves narod za OF, nevezdržna. Ob koncu svetovne vojne je bilo namreč v vrstah protikomunističnih enot organiziranih kakih 12.000 mož in fantov. Kako je potem mogoče govoriti, da je OF predstavljala večino naroda?

Če bi bilo tako, zakaj potem likvidacija toliko Slovencev ob pričetku, med in po koncu revolucije? V vseh teh primerih je šlo za poboj civilistov in razoroženih vojnih ujetnikov. Ob jugoslovanskem napadu na Slovenijo pa je slovenska vojska ravnala z ujetniki in tudi s civilnim prebivalstvom drugih narodnosti civilizirano in v skladu z določbami mednarodnega prava. Vaša primerjava v nobeni točki ne drži. Osnovna in odločilna razlika pa je predvsem v tem, da je šlo pri OF v resnici za revolucionarni podvig, pri lanskem boju proti jugoslovanski armadi pa za obrambo narodne samo-

stojnosti.

8. Naj končam še z enim. Sprašujete me, v kakšnem smislu naj bi vi pripadali v dr. Klepovo skupino? On komunist in visok funkcionar, vi od vsega početka odločen nasprotnik komunizma. Ko sem napisal tisti stavek, sem mislil le na to, da bi tudi od vas pričakoval kakšnega podobnega zadržanja in morda celo izjave, kot jo je dal že večkrat dr. Klep o poboju domobrancev in drugih protikomunistov ob koncu vojne. Res je, da je vaša knjiga samo esej, vrsta razmišljanj, ne pa zavzemanje stališč in sodb, a ob tako strahotnem dejanju mučenja in morjenja tisočev razoroženih nasprotnikov in to po koncu vojne bi pa človek vendarle pričakoval kakšno besedo obsodbe in zgrozitve pred tako ogabnim dejanjem. Mislim namreč, da tudi če smo o mnogih drugih rečeh lahko različnega mnenja, v tej moramo biti edini in moramo to na glas povedati. Gre za dejanje, ki zasluži najtežjo moralno obsodbo, brez ozira na to, kje se je kdo boril. Ne mislite, da jaz dvomim, kako to dejansko vi presoimate. Seveda ne! A vendar bi pričakoval, da bi to tudi javno in z vso silo povedali v svoji knjigi. Tudi iz tega razloga, ker je vendarle ta genocid izvršilo partizanstvo, kateremu ste končno pripadali tudi vi, čeprav „nekoliko drugače“ ali po mojem „skoro popolnoma drugače“ kot drugi. Če se je javno in ponovno zgrozil nad tem barbarstvom bivši komunist in visoki funkcionar, ali ne bi smeli pričakovati, da bi to storili tudi vi?

To naj bi bilo vse. Še in še bi se dalo o tem govoriti, a za bralca, ki hoče razumeti, bo dovolj.

P. Lojze Kukovica, SJ

S 180. strani

mo v umetnini gledati in videti le umetniško stvaritev, le umetniško mojstrovino? Da vsebina sploh ni važna? Prepuštimo to gledanje estetem! Kot ljudje in kristjani imamo vso pravico, niti ni treba spraševati koga, ali jo imamo — vprašati se, ali nam neka umetnina pomaga globlje doumeti in podoživljati njeno vsebino? Ali nas umetnina duhovno dviga ali pa nas notranje razbija?

Na stotine obiskovalcev se je ustavljalo pred Michelangelovo Pietà v baziliki sv. Petra. Skupina za skupino je poslušala razlago estetov ali le ciceronov o tej veleumetnini, nato pa se pomikala naprej brez slehernega akta počestčenja žalostne Matere božje. Le vzhodni menih, utrujen in zdela v obraz, s kratko redko brado in na hrbtu z malo oguljenim in skoro praznim nahrbtnikom se je ustavil precej daleč od Pietà, roke sklenil in si jih pritisnil na obraz in oči zaprl... Bil je edini, ki je ob tej umetnini nekaj trenutkov meditiral žalost Matere božje. Čutil sem se osramočenega in ga nato skušal vsaj malo posnemati.

Gospod, daj da bomo po ogledu umetnin kjerkoli v božjih hramih posnemali zgled tega vzhodnega meniha.

gik

Ugani, kako pa zakaj!

VLADIMIR KOS

Nekje tam v kraljestvu sonca
napoti se k nam v naš svet,
nikdar ni pri nas do konca,
z lahkoto se vzpne v polet —
uganeš, kako in zakaj?

Še to bi Ti moral reči:
smehlaj čez zemljé obraz
naenkrat je krik trpečih —
ga zemlja boli? ga čas?

A zanj ni nobenih pregraj...

Majaje z glavó me gledaš:
je kaj to? je kdo to zares?
Čuj! Vetru velja beseda.
Kot veter je Duh nebes.

Poznaš Ga! Ne gre več Nazaj.

DNEVI SLOVENSKE KULTURE v Buenos Airesu

Zadnje dni januarja smo zasledili v tukajšnjem slovenskem tedniku vabilo kulturnega odseka Zedinjene Slovenije, skupno z ministrstvom za kulturo Republike Slovenije, da se prijavijo kulturni delavci, ki bi hoteli sodelovati pri tednu slovenske kulture v Buenos Airesu. Ko smo zvedeli, da je v imenu Zedinjene Slovenije prevzel glavno odgovornost za uresničitev tega projekta gospod Lojze Rezelj, smo ga povabili na razgovor, ki je potekal nekako takole.

DŽ: *Kako je prišlo do te ideje?*

LR: Porodila se je ob priliki razgovora, ki sta ga z ravnateljem Centro Cultural General San Martín, gospodom Albertom Fernándezom de Rosa, imeli naši likovni umetnici, sestre Andreja in Marjetka Dolinar. Gospod Fernández de Rosa je bil mnenja, da bi bilo kaj takega moči prirediti, če bi vsebina prikaza bila na zadovoljivi višini in bi bi bila resnični odsev slovenske kulture, kot se goji v Sloveniji in pa med slovenskimi priseljenci v Argentini. Naši umetnici sta takoj stopili v stik z g. Tinetom Vivodom in predsednik Zedinjene Slovenije je nemudoma zainteresiral za stvar Kulturno akcijo in razne kulturne ustanove ter posameznike. Obrnil se je seveda tudi na ministrstvo za kulturo v Ljubljano, odkoder mu je minister dr. Andrej Capuder pritrilno odgovoril. Takoj smo pričeli graditi osnovni okvir za to prireditev.

DŽ: *Ta projekt se tedaj zadovoljivo razvija?*

LR: Tako zadovoljivo, da ni že več projekt, marveč dozorelo dejstvo. Razveseljivo je, da se je našemu povabilu odzvala kopica rojakov, ki so vsak na svojem področju resno zagrabili za delo. Začeli smo se shajati tedensko in preučevali možnosti. Dnevi slovenske kulture — tako smo poimenovali ta dogodek — imajo danes že izdelan program.

DŽ: *Kdo nas bo zastopal na teh dnevih?*

LR: Najboljše bo, če vam dam izvod programa. Iz njega boste razbrali, de verjetno nismo pozabili na nikogar, katerega

navzočnost nam ne bi bila v ponos. In to s področij literature ter likovne, glasbene, folklorne in arhitekturne umetnosti. Le gledališke nam iz tehničnih ralogov ni uspelo približati.

DŽ: *Bi mi lahko dali imena nastopajočih?*

LR: Poglejte, tudi ko bi vam naštel le njih priimke, bi se ta najin razgovor preveč zavlekel. Skušali jih bomo ves mesec prej objavljati v našem tedniku, da se bodo rojaki mogli prepričati o obsegu in resnosti tega dogodka, še preden pohitijo v Center San Martín. Pač pa bi želel omeniti ljudi, ki jih tam ne bo na pozornici, a katerih vestno delo omogoča uresničitev tega prikaza. To so dr. Vital Ašič, T. Debeljak, A. Dolinar Hrovatova, M. Dolinar, arh. M. Eiletz, S. Jerebič, K. Keber, arh. I. Kogovšek, L. Kralj Jermanova, O. Molek, J. Peternel Dobovškova, Z. Simčič, M. Šušteršič, M. Vasle in... upam, da nisem koga pozabil.

DŽ: *V začetku ste omenili, da je gospod Fernández de Rosa želel, da se predstavijo tudi ustvarjalci iz Slovenije. Vam je to uspelo?*

LR: Novi minister za kulturo g. Borut Šuklje nam je potrdil navzočnost po njegovem predhodniku izbranih zastopnikov. Prišli bodo Marko Jenšterle, dr. Irena Mislej, pisateljica Zora Tavčar, pisatelji Alojz Rebula, Drago Jančar in Aleš Debeljak, pesnik Boris A. Novak, ansambel Ramovš Consort in ansambel Trinajsto prase. Po mnenju poznavalcev je to zastopstvo na neizpodbitni višini.

DŽ: *Koliko časa bodo trajali ti dnevi?*

Odpusti mi, Nataša!

SERGEJ KURDAKOV

Spomnil sem se, da je na nekem zaslišanju neki vernik dejal, da se verniki vedno postijo, kadar si hočejo izmoliti kakšno veliko stvar, ki si jo močno želijo. Zdelo se mi je, da je mogoče to tisto, kar moram storiti.

Šel sem v cerkev, kamor sem često hodil z družino, pri kateri sem prebival. Cerkev je bila vedno odprta za molitev.

Nikogar ni bilo v njej, zato sem šel do oltarja in pričel moliti. Tam sem ostal dva dni, v tem času sem pil le vodo. Nisem vedel, katere besede naj govorim, vendar je v meni molilo moje srce. Edino srce je lahko izražalo moje občutke. Po dveh dnevih, ko sem spal le po tri ure vsako noč, od treh do šestih zjutraj, sem odšel iz cerkve in se vrnil v šolo.

Počutil sem se duševno močnejšega, vendarle mi je še vedno nekaj manjkalo. Dobil sem razglednico od Valentine Bubovič, ruskega dekleta, ki je bila knjižničarka na univerzi v bližini Toronta. Pisala mi je, da je kristjana. Poslala mi je svoj naslov in odpisal sem ji. Povabila me je, da bi šel z njo v cerkev; z veseljem sem sprejel povabilo.

Ko sem vstopil v cerkev, sem takoj začutil nekaj domačega. Vzkliknil sem: „Saj to je tako kot v Rusiji!“ Mislil sem na pesmi in na duha prijateljstva, ki je

preveval ruske ilegalne cerkve. Valentinin oče mi je podaril knjigo psalmov, ki mi je veliko pomagala.

Začel sem hoditi v ukrajinsko cerkev v Torontu in tam naletel na čudovito vzdušje — posebno med mladimi ljudmi. Spoznal sem duhovnika, ki je že slišal zame, in z njim sem se veliko pogovarjal. Povedal sem mu, kako je moje srce še vedno prazno in čeprav sem dejansko svoboden, tega ne morem še v vsej polnosti občutiti. Pojasnil sem mu svojo pripravljenost, da hočem verovati in služiti Bogu. Odgovoril mi je: „Razumem.“ Mnogo stvari mi je razložil, učil me je verskih resnic in mi pokazal pot k Bogu. Vedno mu bom za to hvaležen.

Nekega dne mi je med mašo rekel: „Sergej, ali si sedaj pripravljen, da v celoti in popolnoma posvetiš svoje življenje Bogu?“

„Da,“ sem mu odgovoril.

„Potem pa moliva,“ je dejal.

Med to molitvijo se je v mojem življenju nekaj zgodilo — nekaj določene in dobrega. Začutil sem spremembo. Vame se je naselil božji mir. Mojega dolgega iskanja in hrepenenja je bilo konec. Svoje življenje sem izročil Jezusu Kristusu in On je vstopil vame. Tistega čudovitega dne sem se znova rodil in končno je vso nemirnost in praznino, vso ostrino in ničevost mojega življenja zapolnil Jezus Kristus.

Sergej Kurdakov

Kako čudovit občutek! Vedeti, da sem sedaj tudi jaz vernik, skupaj z Natašo, duhovnikom Litovčenkem in z vsemi verniki, ki sem jih bil preganjal. Sedaj sem postal eden izmed njih!

Duhovnik mi je večkrat svetoval, kako bi laže postal pravi kristjan. Nekeč mi je dejal: „Sergej, ti si kristjan in potrebuješ svoje lastno Sveto pismo v tvojem jeziku.“ In podaril mi je majhno, črno Sveto pismo v ruščini.

Bilo je tako, kot bi vame udarila strela! Nisem mogel verjeti svojim očem. Duhovnik je opazil moje veliko razburjenje in takoj vprašal: „Kaj ti je? Kaj je narobe?“

„To je Sveto pismo,“ sem vzkliknil. „Ravno takega sem že nekeč videl.“

„Kje?“

„To je prav tako Sveto pismo, kot

LR: Od vključno petka 3. julija do torika 7. julija, vsak dan od 20 do 23, v dvorani A-B omenjenega Centra, Sarmiento 1551, v glavnem mestu. Vzporedno bomo tiste dni stopali izven večernih programov in skupaj z oblikovalci iz Slovenije v stik z argentinskimi ustvarjalci, njihovimi združenji (PEN, SADE), in s časnikarji. Je pa predvidenih okoli teh pet datumov še več obiskov in nastopov osebnosti, ki bodo prišle od doma, po raznih naših središčih Velikega Buenos Airesa, a to se že odaljuje od naloge, ki mi je bila poverjena.

DŽ: Bi želeli še kaj pridati?

LR: Samo še željo, da bi k uspehu tega truda kulturnih ustvarjalcev pripomogla tudi številna navzočnost kulturnih udeležencev. S tem bomo vsi skupaj prispevali k afirmaciji slovenstva v širokem svetu.

Kakor prevzame človeka, ko z visoke gore zre na spodaj ležeči ocean, ki še širi v nedogled, tako prevzame mojega duha, ko z višine Gospodove zrem v nepojmljivo globočino božjih misli (sv. Gregor iz Nise).

••

Bog se je moral pomešati med ljudi in v določenem zgodovinskem trenutku in na določenem kraju zemeljske oble je moralo človeško bitje iz mesa in krvi izreči določene besede in izvršiti določena dejanja, da sem padel na kolena (François Mauriac).

••

Poglej se v ogledalo, da povesiš oči! Zatajil si lepoto in resnico v svojem srcu, zato ker si bil prebojazljiv, da bi po strmem potu dosegel to lepoto in resnico! Ostal si v dolini, ker si nisi upal na goro, pa se v svoji tenkonogi strahopetnosti posmehuješ mladim popotnikom (Ivan Cankar).

Devet let v rdečem raju

VERA REMEC DEBELJAKOVA

VIČ

sem ga videval v ruskih ilegalnih cerkvah!"

Odprl sem ga in prelistal. Da, točno tako Sveto pismo. Bilo je popolnoma enako.

„Čisto mogoče,“ je odvrnil duhovnik. „To je eno od Svetih pisem, ki jih tiska in pošilja v Rusijo organizacija, imenovana Ilegalni evangelizem.“

„Kje pa je?“ sem vprašal. „Rad bi se zahvalil in jim povedal, da njihova Sveta pisma pridejo do ruskih vernikov.“

Dobil sem njihov naslov in prijatelj jim je v mojem imenu telefoniral. Pogovarjal sem se s predstavnikom organizacije L. J. Bassom, ki je izrazil željo, da bi se zmenoj srečal, ko bo potoval skozi Toronto na poti v Evropo. Gospod Bass je prišel in mnogo ur sva se pogovarjala. Seznanil sem se z dejavnostjo te organizacije, ki pomaga preganjanim vernikom v Rusiji in v drugih komunističnih deželah, in se mu zahvalil v imenu ruskih ljudi.

Tečaj angleškega jezika je šel h koncu in kmalu bi se lahko zaposlil. Imel sem dobro ponudbo, da bi delal v elektronskem podjetju kot radijski inženir in pred seboj sem videl svetlo prihodnost. Lahko bi veliko zaslužil, si kupil avto, se kasneje oženil, vzgajal otroke in imel svoj dom. Bilo je zelo vabljivo.

Sredi teh srečnih misli pa nisem mogel pozabiti svojih izkušenj iz Rusije. Vedel sem, da še vedno pretepejo tisoče vernikov zaradi njihove vere. Mislim sem na fanta, ki je prevzel moje mesto v operativni skupini. Nisem mogel pozabiti, da še vedno sežigajo Sveta pisma in da se verniki še vedno shajajo naskrivaj. Da je v Rusiji na milijone mladih ljudi, ki so tako, kot sem bil jaz, prevarani, ki jih tok nosi sem ter tja v njihovem iskanju resnice. Moral sem jim pomagati, kolikor sem mogel. Začel sem govoriti v cerkvah in na televiziji. Pripovedoval sem, koliko mi pomeni moje spreobrnjenje h Kris-

Ob prisilnem preseljevanju naših ljudi okrog božiča 1948 smo dobili tudi mi in teta Ena ukaz Stanovanjskega urada, da se takoj preselimo na Tržaško cesto št. 60 k družini Pajk.

Kakor so nam znanci povedali, je bil Pajk klobučar na Sv. Petra cesti, na Viču pa on in njegova družina razvpiti kot pijanci, nasilneži, zaradi dobrega gmotnega položaja zelo domišljavi, ki so hoteli obvladati ves okraj, zaradi česar so jih vsi Vičani sovražili. Da se jim maščujejo, so od Stanovanjskega urada dosegli, da so jim odvzeli 2 sobi (določeni za nas in teto), nje — 4 odrasle osebe pa stisnili v eno samo sobo, kuhinjo in skozi kuhinjo dosegljivega stranišča pa v souporabo z nami.

tusu. Prosil sem ljudi, naj molijo za moje ljudstvo, in v mnogih javnih nastopih razgalil preganjanje verskega prepričanja v Rusiji.

Potem sem nekega dne prišel iz postaje podzemne železnice Dundas West v Torontu in se odpravil proti svojemu stanovanju. Imel sem občutek, da mi nekdo sledi, zato sem se ustavil in se naglo obrnil. Zagledal sem tri širokopleče može. Eden mi je v odlični ruščini rekel: „Če hočeš sam sebi dobro, Kurdakov, boš utihnil in ne boš rekel niti besedice več. Samo še enkrat odpri usta in doletela te bo ‚zadnja nesreča‘. Zapomni si, da smo te opozorili.“

Obrnili so se in odšli, jaz pa sem premišljevalje njihove besede odšel proti domu.

Poznal sem sovjetsko policijo, saj sem bil eden izmed njih in sem vedel, kako ukrepajo. To ni bila le prazna groznja, toda zavedel sem se, da moram upoštevati odgovornost do svojega naroda, posebno do tistih ljudi, ki jih zaradi njihove vere preganjajo. Če bom jaz utihnil, kdo bo govoril zanje? Kdo bo povedal vse o njihovem trpljenju? Spoznal sem, da je to moj dolg

Ko sva s teto prišli na razgovor, nas je, jasno, Pajk zelo neprijazno sprejel, tako da sva bili obe prepričani, da bi bilo skupno življenje pravi pekel. Zato sva začeli iskati kakšne druge rešitve. Teti se je posrečilo, da je dobila dovoljenje vselitve k svoji sestri Meti Meglerjevi, od kjer je s sinom Matijo kmalu ilegalno prešla mejo in prišla k svojim na Koroško.

Jaz sem se obrnila na Tineto sestro Minko, ki se je že pred časom vrnila iz Srbije in nam je zares kmalu našla stanovanje pri (Andreju?) Hafnerju oz. njegovi mami — tik nad Selščico, blizu Debeljakovega zelenjavnega vrta. Na loško občino sem vložila prošnjo za dovoljenje vselitve, ki so jo pa zavrnili. Minka mi je nato ponudila sobo v hiši s souporabo kuhinje in sem prepeljala vso našo ropotijo k njej, ker smo morali stanovanje v Kersnikovi ulici takoj sprazniti. Medtem sta bila mama in Tinček pri stricu Francetu v Šiški, Metka pri Rusovih, Jožejka v Tlakah, le mene si ni upal nihče sprejeti. Tedaj me je sprejela k sebi Minka Rusova, čeprav so ji domači močno odsvetovali. Izjavila je: „Če me bodo zato preganjali, ker bom storila dobro delo, sem pripravljena.“

Ker sem čakala dovoljenja loške

do tistih, ki sem jih ubil. Sklenil sem, da oblastem o tej groznji ne bom ničesar omenil. Konec koncev sem se sam odločil, da bom o tem govoril, in zato sem moral tudi sam odgovarjati.

Seveda sem si želel dom, družino, normalno, urejeno družinsko življenje, nekaj, česar nikoli nisem imel. Toda preden bi se temu lahko posvetil in postavil to na prvo mesto, sem moral delati za tiste, ki sem jih zapustil. Objaviti moram njihove zgodbe in jim pomagati. Ljudem, posebno mladim, moram s svojim lastnim primerom dokazati, da Bog je in da lahko spremeni tudi tako zavoženo življenje, kot je bilo moje.

Konec prihodnjic

občine za vselitev, sem morala večkrat v Loko po nekatere stvari za vsakdanjo potrebo. Tako sem se nekega dne z Minko razgovarjala v prepušteni sobi, ko sta se naenkrat pojavila na vratih dva oznovca in vprašala, kdo je ta ženska — namreč jaz. Po njenem odovoru, da sem žena njenega brata Tineta, sta se postavila predme in me nahrulila, da moram takoj iz Loke: „Tovarišica, ti si kaznovana (od kdaj?), pa moraš iti v tisto stanovanje, ki smo ti ga mi odredili!“

Tako sem morala zopet k Pajku in skušala priti z njim do znosnega soglasja. Ker je teta Ena odšla k svoji sestri in sem imela pravico samo do ene sobe (od dveh prehodnih), sva se s Pajkom tako dogovorila, da se jaz nastanim v separatni sobi, njim pa prepustim zato nam določeno.

Ker je bil Pajk s to odločitvijo zadovoljen, nam je prepustil del kleti, dovolil nastavitve večje živilske omare v veži, v kopalnici poleg skupne uporabe umivalnika tudi stalno uporabo kopalne banje in tudi postavitev naše drvarnice na vrtu (oskrbel jo je stric France). Ostala bi

skupno le še kuhinja, kar bi bilo gotovo zelo neugodno, zato sem se odločila, da bom kuhala v svoji sobi. Ostalo nam je le skupno stranišče, v katerem smo pa imeli dohod preko kuhinje.

V mali sobi 3 1/2 krat 3 1/2, zmanjšani še po veliki kmečki peči v obsegu 1.25x1.25 (ki pa nam je zlasti pozimi dobro služila za gretje sobe in segrevanje kopalne banje) smo razvrstili naše „pohišto“: mamino in Jožekino posteljo, nekaj divan, leseno ležišče, na katerem sva spali z Meto skupaj, in za Tineta zlojljivo leseno vojaško posteljo (kupila sem jo od ge. Hubadove). Na sredi sobe miza z dvema stoloma, dva zlojljiva stola — foteljčka, dar strica Vlada še pred vojsko in spravljena dotlej pri Julki. Ob peči mala mizica z električnim kuhalnikom (po naklonjenosti Viktorja Šonca, uradnika pri Mestni elektrarni, sem imela znižano električno tarifo), majhna kuhinjska kibla za odpadke.

Kuhinjica je bila od vhodnih vrat predeljena z ozko omarico, sestavljeno iz 3 zabojčkov, ki so poprej služili

za otroško knjižno omarico. Služila je za shrambo skodelic in krožnikov. Na eni strani večja omara za perilo, knjige in za šolske stvari otrok ter mamina nočna omarica. Za vratmi obešalnik za obleko (ga. Rantova, vdova po mornariškem častniku, katere hčerka je bila tudi obsojena na 8 let zapora, ker je bila pri Nemcih v službi kot tolmačica, nam je v svoji hiši v Rožni dolini dala na razpolago veliko omaro, v kateri smo izmenoma hranili sezonska oblačila). Tako je bila soba povsem zasedena in je ostal le ozek prehod do okna. Ponoči je bil tudi ta prehod zaseden po Tinetovi postelji, ki smo jo vsak večer raztegnili. Tudi smo morali vsak večer sprazniti „divan“ in zložiti vse na mizo, da sva z Meto prišli do postelje. Takoj po vselitvi na Viču sem dobila od Stanovanjskega urada poziv, da naj plačam stroške za neuporabljeni selitveni voz, ki so nam ga nudili, ker sem s tem „oškodovala“ ljudsko imovino. Seveda sem morala plačati.

Naša mala sobica je bila vlažna, da je odstopal od pohišva furnir, obrnjena proti severu, z železnim okvirjem v edinem oknu. To okno je mejilo na ozek prehod med sosednjo in Pajkovo hišo kot dohod za vse stranke, pritličje in prvo nadstropje, tako da smo imeli stalno nadzorstvo mimooidočih. Kontrolirali so celo našo kuho; ko sem npr. postavila na okno juho, da se ohladi, je sosedja celo odkrila pokrov. Zaradi vlažnega stanovanja je kmalu zbolela Jožekja. Tudi sicer so se v tesnem prostoru otroci zelo težko učili, še manj pisali ali risali.

Z gospodarjem smo ustvarili kar zmerno sožitje, manj z njegovo ženo. Porabila je vsako priložnost, da nas je zmerjala in nad nami vpila. Ko smo nekoč za božič šli k polnočnici v viško farno cerkev, se je primajal v cerkev Pajk in pokleknil pijan k obhajilni mizi, seveda ga je mašnik — pater poznal in ga ni obhajal. Tudi z drugimi stanovalci smo se še kar dobro razumeli, čeprav so bili drugega političnega mišljenja, a nas niso nikdar žalili. Tudi otroci so se med seboj razumeli, vsaj Metka in Jožekja, ne pa Tinče: na dvorišče je šel samo enkrat; ker so mu otroci nagajali, ni nikdar več šel k njim. S sinčkom domače poročene hčerke Sonje sta se Metka in Jožekja veliko igrali in nanj pazili.

Pismo predsedniku SKD

Buenos Aires, 16. maja 1992

Dragi gospod Peterle!

Po sklepu Zbora zaupnikov SLS in II. kongresa SKD sprejemate v svoje roke odgovornost za ohranjanje, poglobljanje in rast krščanske družbene zamisli v vsem slovenskem narodnem občestvu, s tem pa tudi čast, da nadaljujete stoletno tradicijo, katero je doslej zvesto gojila Slovenska ljudska stranka.

Bakla, ki jo prejimate, se je vnela ob kresu katoliških shodov v prejšnjem stoletju in prehajala po volji slovenskega ljudstva, kljub viharjem, iz roda v rod. Karel Klun, prvi načelnik SLS, je nakazal stranki smer v smislu cerkvenega družbenega nauka, izročil njeno plamenico Ivanu Šušteršiču, ta pa Antonu Korošču, za katerim jo je za kratek čas varoval France Kulovec; nato jo rešil v begunstvo Miha Krek ter podal Milošu Staretu; po njegovi smrti sem jo po odločitvi Zbora zaupnikov stranke prejel jaz, ki jo ob izpolnitvi svojega mandata ter po sklepu istega Zbora ter Kongresa SKD izročam Vam. Tako se vrača njen plamen spet v središče slovenske domovine, od koder ga je nasilje sicer preganjalo, a ga ni moglo ugasniti.

Trdno upam, da bo tudi v prihodnje stranka demokratično služila svojemu narodu v skladu s krščanskim družbenim naukom, da bo plamenica v Vaših rokah svetila jasno in pogumno ter da bo njena luč segala do zadnjega kraja na svetu, kjer živi slovenski rod.

Pri tem naj Vam ter vsem slodelavcem in članom SKD pomaga On, ki je vir vse resnice, dobrote in pravice.

Bog živi!

dr. Marko Kremžar

Pismo je bilo prebrano na 2. kongresu SKD in je izzvalo navdušen aplavz.

Z domačim sinom se nismo razumeli, ker je bil silno hudoben, oblasten in nam je vedno otežkočal življenje. Ko je bil klican na nabor, ni bil potrjen in se je javno po dvorišču hvalil, kako se je napil črne kave, da ga je komisija zaradi „srčne napake“ izvrгла. Ko sem to pripovedovala znanki Minki (bivši služkinji pri stari mami), ki je stanovala nedaleč proč od nas, je ona povedala znancu vojaškemu naredniku. Fanta so takoj poklicali na ponovni pregled in ga kazensko poslali za odluzenje roka v Makedonijo. Mati je tedaj zelo razsajala okoli hiše in grozila tistemu, ki je bil tega kriv! (Vendar jaz tu nisem bila nič kriva, ker sem Minki o tem le potožila, saj nisem vedela, da lahko stvar javi naprej).

Po fantovem odhodu smo si malo oddahnili, žal ne za dolgo: Po zvezah (ali podkupovanju?) so Pajkovi dosegli, da je bil že po 3 mesecih izpuščen. Da bi se nas iznebili, je Pajkova hčerka Sonja na sodišču vložila zoper nas tožbo, češ da potrebuje sobico zaradi svoje zaposlenosti v očetovi trgovini za pomočnico in varuhinjo otrok. Na razpravi me je zastopal Milčetov sošolec in prijatelj dr. Leskovec (brezplačno). Ker je na sodišču pričala izmišljena hišna pomočnica, v resnici le prijateljica Sonje, je bila tožba zavržena. Vsa divja je potem Pajkova žena vpričo vseh strank po dvorišču vpila, da so tožbo izgubili le zato, ker da sem jaz Pajkova ljubica. (Pajkovo pričevanje na sodišču je bilo nemogoče, ko se je v razlagi svoje mladosti dotikal precej kočljivih moralnih stvari). Rzsodbe smo bili veseli, ker bi za nas vsaka nadaljnja preselitev pomenila le še poslabšanje. Gospe Doklerjevi, materi dr. Doklerja, so odkazali stanovanje v šupi nad hlevom! Sodišče je postopalo zares pravično, brez ozira na idejno prepričanje strank.

Vsa leta (skoraj 6 let) našega bivanja na Viču sem pogosto hodila na Stanovanjski urad za dodelitev bolj zdravega in prostornejšega stanovanja. Kljub raznim priporočilom, celo zaradi bolne Jožejke od šolske poliklinike, so bile vse prošnje zaman. Prosila sem tudi na maršalat (Tita) v Beograd, od kjer nisem nikdar dobila odgovora. Hčerki Mirka Javornika sta na pobudo ge. Agne prosili Tita ob njegovem obisku na Bledu, da naj jih pusti k očku, kar jim je ugodil, in je lahko družina legalno šla v Italijo, kjer so se sestali

z očetom. Kljub mojemu odsvetovanju je mama šla prosit za posredovanje celo k Brecljevi hčerki, vdovi po Alešu Stanovniku, ki jo je neprijazno odslovila, češ da so naši ljudje krivi, da je bil mož po Nemcih usmrčen! Ko je bilo vendarle splošno znano, da so Stanovnika spravili v zapor komuniti sami, ko se jim je začel odmikati.

Zanimivost s stanovanjskega urada: Ko sem bila nekoč zopet tam, je po celem uradu razsajal in klel kakih 40-45 let star možakar, ker mu niso dali večjega stanovanja, ampak samo dve sobi. Okoli stoječi so mi povedali, da je bil ta možakar prosluli komunitični klavec — Daki.

Na Viču smo ostali do našega odhoda v Argentino.

PAPEŽ OBSODIL EVTANAZIJO

Ob udeležbi mednarodne konference „Pomoč umirajočim“ je papež Janez Pavel II. ponovno obsodil vsakršno pomoč umirajočim, ki ne spoštuje človekovega dostojanstva in božjih zakonov. V skladu z leta 1980 izdano Izjavo o evtanaziji je poudaril, da nič in nihče ne more opravičiti umor človeškega bitja. Nobena človeška oblast ga ne more dovoliti ali uzakoniti, saj bi s tem grešila proti življenju in človeštvu.

Iz naše KRONIKE

ROMANJE V LUJAN na 2. nedeljo v maju je vsako leto najmogočnejša verska prireditev Slovencev v Argentini; letos je bilo petdeseto; romarsko mašo je daroval delegat dr. Alojzij Starc, petje je ob orgelski spremljavi vodila skupina mož in fantov; popoldanska pobožnost je bila ob 13.45; pesem, nagovor župnika Jožeta Škerbca, procesija s kipom lujanske Marije in podobno Marije Pomagaj, pete litanije, posvetilna molitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu, zahvalna pesem, blagoslov z Najsvetejšim in za slovo pesem Marija skoz življenje; poleg povojnih vseljencev in njihovih otrok se tega romanja udeleži tudi veliko predvojnih vsejencev.

LETOS SO TUDI V BARILOČAH obhajali Slovenski dan na belo nedeljo. Za uvod so imeli odlično pripravljen „asado“, popoldne pa so izvajali kulturni del programa: recitacije, zabavni prizorček in skupinska igrice „Slovenski Pictionary“. Za primerno vzdušje je poskrbela tudi harmonika, ki je na koncu izzvala še pevce, da so pretegnili.

32. OBLETNICO SLOVENSKEGA DOMA V SAN MARTINU so obhajali v nedeljo 17. maja. Koncelebrirano mašo v sosednjem zavodu presv. Srca je vodil ob spremstvu prelata dr. Alojzija Starca in župnika Jožeta Guština sanmartinski škof msgr. Villalba. Pri sv. maši je sodeloval pev-

Letos smo molili pri popoldanski pobožnosti v Lujanu posvetilno molitev Marijinemu brezmadežnemu srcu.

Foto: Marko VOMBERGAR

Malo za šalo

„Kaj te pa tako skrbi?“ vpraša prijatelj prijatelja.

„Ženi moram kupiti za god dobro vino, pa premišljuje, katero mi je najbolj všeč.“

**

Poročnik vojakom: „Dve novici imam: eno slabo, eno dobro. Slaba je, da nimamo danes za kosilo drugega kot deževnike. Dobra pa, da jih ni dosti za vse.“

**

„Ata, kaj je to šef?“

„To je človek kot vsak drug, le da sam tega ne ve.“

**

„Polonica, kolikokrat sem ti že rekla, da pri mizi ne smeš bingljati z nogami! Kaj nimaš ušes?“

„Kako naj pa migljam z ušesi?“

**

Tašča je pri družini svoje hčerke že tri tedne in se ji še nič ne mudi preč. Pa vpraša svojega zeta: „Ali imate še kakšno knjigo, ki je še nisem prebrala?“

„Ja,“ pravi ta, „še. Vozni red.“

**

Zakonski prepir.

„Dala sem ti najlepša leta svojega življenja.“

„Moja pa vzela.“

**

Pijanec ustavi mimoidočega: „Koliko bušk imam na čelu?“

„Štiri.“

„No, še dva kandelabra, pa bom doma.“

**

Mojca je šla na sprehod ob ribniku in je naletela na ribiča. Ogovorila ga je, ta pa nič.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Ideologi umirajo kot se spodobi, njihove ideje pa šele skupaj z ljudstvi, ki so jim nasedala.
- Bolj enaki so že poskrbeli za svoje sinove in hčere, še bolj enaki pa tudi za svoje vnuke.
- V državi, kjer so mrtvi politiki pomembnejši od živih mislecev, ima ceno bron, ne možgani.
- Na stara leta bi tudi hudič rad postal svetnik.
- Težave so za nami — pred nami tudi.
- Pozor! V obtoku je večja količina ponarejene zgodovine!
- Kaj hočemo — zapravljali smo vsi, ostalo je pa le nekaterim.
- Če ima laž kratke noge, kako se ji potem posreči venomer iti v korak s časom?
- Eni so se zavzeli, drugi so si le vzeli.
- Če vzame oblast v zakup pravico, je narod tepen; če vzame v zakup še resnico, je narod mrtev.
- Ustvarjali smo legende in poslušali bajke. Srečen narod!
- Res nas vsa ta naša birokracija veliko stane. Vendar je to v primerjavi s škodo, ki jo naredi, malenkost.
- Da ne bi pozabili, pušča generacija, ki odhaja, za seboj ogromne dolgove.
- Vem, za kaj delam, odkar so me seznanili z dolgovi.
- Tako vneto smo mahali z baklo napredka, da nam je ugasnila.
- Ali so nas uspavali uspehi ali le sanje o njih?
- Včasih tudi kaj povejte, ne da samo govorite!

Ko je potegnil iz vode veliko ribo, je rekel dekletu: „No, vidite, kaj čaka tistega, ki usta preveč odpira!“

**

Sodnik je vprašal žensko o njeni starosti.

Ta se je z odgovorom obotavljala.

„Pohitite,“ jo je spodbudil sodnik, „vsako minuto bo slabše!“

**

„Rad bi se poročil s tabo, draga! Vendar ali znaš kuhati?“

„Jaz bi se tudi rada poročila s tabo, dragi! Vendar, ali znaš pomivati?“

Naša KRONIKA

S prejšnje strani

ski zbor pod vodstvom Lučke Kralj Jermanove. Popoldanski program je potekal v svečano opremljeni dvorani Doma, delo mojstra Antona Pavliča. Po dviganju obeh zastav, petju himen in uvodni recitaciji je predsednik Jože Zihler pozdravil zastopnike ustanov in orisal zgodovino tega Doma. Slavnostni govor je imel podpredsednik ZS, inž. Jernej Dobovšek. Pri izvedbi programa so sodelovali poleg odraslih še otroci iz vrtca, šolski otroci in mladina. Nastopali so s prizorčki, z ritmičnimi vajami in s petjem. Zabavni del je poživiljal nastop orkestra Zlata zvezda.

VAŽNA SEJA MEDORGANIZACIJSKEGA SVETA. V petek 22. maja je bila seja v prostorih Našega doma v San Justu, pri kateri so bili prvič prisotni poleg predstavnikov organizirane skupnosti slovenske politične emigracije tudi predstavniki prvovojnih vseljencev, ki se družijo v društvu „Triglav“. S predstavnikom Živcem na čelu so poročali o svojem delu in načrtih. Pod vodstvom predsednika ZS prof. Tineta Vivoda so se potem navzoči menili tudi o pripravah Dnevnov slovenske kulture v Centro Cultural Gral. San Martín in z njimi povezanimi obiski iz Slovenije. Med gosti bo tudi bivši predsednik vlade prof. Lojze Peterle.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo (dr. Alojzij Starc).

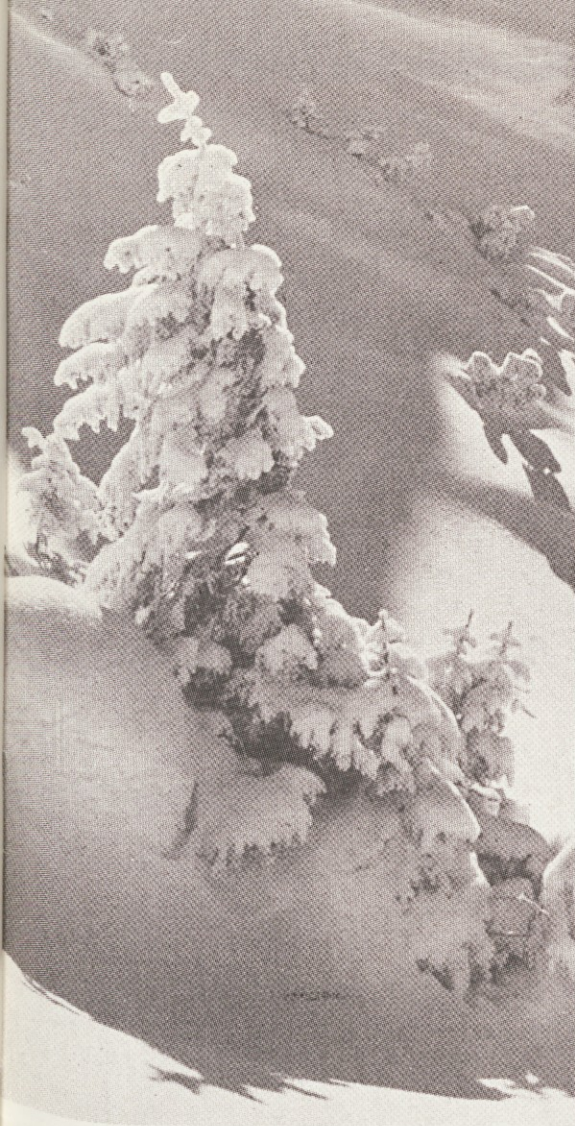
Urednik: Jože Škerbec;
tehnični urednik: Stane Snoj - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual Nº 90.877 - Stavljenje in oblikovanje: MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215 - Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVS-TRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1992: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod U\$S 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

ZIMA, ZIMA BELA — v Bariločah

K SLIKAMA NA DESNI:
Cerkev sv. Rafaela
v četrti Devoto v
Buenos Airesu, kjer
se ob podobi sveto-
gorske Kraljice zbirajo
primorski rojaki k
slovesni maši vsako
prvo nedeljo v mesecu
in o božiču, veliki noči
ter na vse svete.

DNEVI SLOVENSKE KULTURE
V CENTRO CULTURAL GRAL. SAN MARTIN
V BUENOS AIRESU

OD 3. DO 7. JULIJA 1992

La Vida Espiritual

- Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovona (dr. Luis Starc). Director: José Skerbec -
Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Composición y armado: MALIVILKO - Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L., Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina